БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 209 (4308)
12 СЕНТЯБРЬ 1980 й.
ЖУМА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

• Депутат ва ишлаб чиқариш

ТАЖРИБА АСОСИДА

«Таштекстильмаш» заводининг мастери, халқ депутатлари Фрунзе район Советининг депутати Виктор Петрович Неживих меҳнат фаолиятини бошлаганига чорак аср тўлди. Илгари электр пайвандчи бўлиб ишлаган, ҳозирда эса ремонт-механика цехининг катта участкаларидан бирига раҳбарлик қилаётган депутатнинг орттирган бой тажрибалари унга илғорлар тажриба мактабида коллектив учун мураббий бўлиш имконини берди.

Ҳар йили корхона коллективи сафига завод базасидаги 87-ҳунар-техника билим юртини, ўрта мактабларни битириб келувчилар қўшилишмоқда.

Ремонтчи-механи к-лардан мастер В. Неживих, кадр ишчилар М. Бабаев, Л. Казубов, А. Батурин, В. Волковлар ёш ишчиларга мураббийлик қилиб, уларга ўз касб сирларини қунт билан ўргатишмоқда.

В. П. Неживихни сайлов участкасидаги сайловчилар ҳам яхши билишади. У бир неча йилдан буён район Советидаги саноат, транспорт ва алоқа бўйича доимий комиссия аъзоси сифатида фаол ишлаб келмоқда. Корхонада эса депутатлар группасида ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган турли хил масалаларни ҳал этади. Улар орасида меҳнаткашларнинг иш шароити, ишчилар турмуши, меҳнатни ва ишлаб чиқаришни ташкил этиш каби масалалар бор.

РЕСПУБЛИКАМИЗ ПОЙТАХТИДА

Кеча

«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси стадионида Куйбишев райони меҳнаткашларининг турар жойлар миқёсида ўтказилган спартакиадаси ниҳоясига етди.

Икки қисмли катта программада уюштирилган бу спартакиада Ватанимиз пойтахти Москвада бўлиб ўтган XXII Олимпиада ҳамда КПСС XXVI съездига бағишланиб, у «Бутун оила билан — стартга!» шиори остида ўтди. Юзлаб томошабинлар спартакиада ўйинларини зўр қизиқиш ва иштиёқ билан кузатдилар. Мусобақалар давомида кабель заводи маданият уйининг вокал-чолғу ҳамда «Нюанс» вокал чолғу ансамбллари ижросида куй, қўшиқлар янгради.

•

Тельман номидаги маданият ва истироҳат боғида Болгария Халқ Республикаси миллий байрамига бағишланган дўстлик кечаси бўлиб ўтди.

Кечада ишлаб чиқариш илғорлари, меҳнат ветеранлари, шаҳримиз олий ўқув юртлари студентлари, шунингдек пойтахтимизда таълим олаётган болгариялик ёшлар иштирок этдилар.

Бу ерга йиғилганлар совет-болгар дўстлиги ҳақида, иқтисодий ва маданий алоқалар хусусида ҳамда Болгария-Ўзбекистон ўртасидаги мустаҳкам дўстлик тўғрисида қизиқарли сўзларни эшитдилар, болгар шоирларининг шеърларини тингладилар.

Кеча иштирокчиларининг хоҳиши билан тантана сўнгида ўтказилган концертда совет—болгар композиторларининг музикалари янгради.

Бугун

М. Т. Ойбек номидаги Ўзбекистон ССР халқлари тарихи музейида Шарқнинг буюк алломаси Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллик юбилейи муносабати билан ташкил этилаётган кўргазма ўз залларига навбатдаги экспонатларни қабул қилиб олди.

Бу экспонатлардан бири халқ устаси Муҳит Каримов ишлаган керамик лаган бўлиб, унда алломанинг тасвири туширилган. Иккинчи экспонат —Ибн Синонинг портретини кўргазмага рассом Павел Воронкин туҳфа қилди.

Кўргазма мўлжалланган кунда очилгунга қадар жойлардан яна ўнлаб экспонатларни қабул қилиб олади.

Тошкент трактор заводи механика цехининг А. Яшченко бошлиқ йиғувчи слесарлар бригадаси шу кунларда беш йилликнинг сўнгги ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда. Зарбдор коллектив аъзолари ҳар сменада нормадагидан 7—10 та кўп —53-55 тадан кўприкни йиғаяпти.

СУРАТДА: республика далаларига жўнатиш учун тайёрлаб қўйилган янги тракторлар.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида «Мевали дарахтлар ва узумнинг энг яхши истиқболли районлаштирилган навлари» номли кўргазма очилди. Кўргазма Ўзбекистонда узумчилик ва боғдорчиликнинг истиқболлари ҳақида ҳикоя қилади.

Унда «Узплодоовошчвинпром» бирлашмасига қарашли аграр-саноат совхозларида етиштирилган олма, узум, олхўри меваларининг энг яхши навлари қўйилган. Кўргазмага ана шундай совхозлардан 139 таси қатнашмоқда. Биргина ўтган йилда мазкур совхозлар 243,3 минг тонна узум ҳосили етиштирдилар.

Кўргазмада, шунингдек, Самарқанд областидаги Свердлов, Сурхондарё областидаги К. Маркс номли, Тошкент областининг «Огонёк», «Қибрай» ҳамда «Паркент» узумчилик-боғдорчилик совхозлари ўз юксак навли мевалари билан иштирок этмоқдалар.

•

Тошкент асбобсозлик заводи ишчилари томонидан Германия Демократик Республикасига кўп миқдорда маҳсулот жўнатилди. Булар ҳар хил стандартдаги фрезлар ва асбоблар бўлиб, улар Демократик Республика корхоналарида катта эҳтиёжга эга.

Мазкур фрезлар шаҳримиз корхонасининг муҳри билан жаҳоннинг 70 мамлакатига юборилмоқда.

Эртага

Республика умумий ҳунар-техника таълими бошқармасининг маданият уйида янги қабул қилинган санъат ихлосмандлари группаси ўз машғулотини бошлайди. 50 нафар қизлардан иборат бу группа тикувчилар тайёрлайдиган 5-ҳунар-техника билим юрти студентларидан ташкил топган.

Бўлажак тикувчилар маданият уйида қўшиқ айтиш, рақс тушиш маҳоратини эгаллаб, санъатнинг сеҳрли оламидан баҳраманд бўладилар.

КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ШАХДАМ ОДИМЛАРИ

ПЕШҚАДАМЛАР КЎПАЙМОҚДА

Бадиий буюмлар фабрикасининг дўппи цехи коллективи партиямизнинг июнь (1980 йил) Пленуми қарорларини бажара бориб катта муваффақиятларни қўлга киритмоқда. Цехда жами 800 нафар ишчи бўлиб, унга коммунистик меҳнат зарбдори М. Аъзамова раҳбарлик қилмоқда. 21 та бригаданинг 9 таси коммунистик меҳнат, қолганлари эса комсомол-ёшлар бригадасидир. Цех коллективи саккиз ойлик планни 104 процент, Сифат белгиси билан маҳсулот ишлаб чиқариш планини эса 105 процентга ошиғи билан бажарди. Ишлаб чиқарилаётган 15 хил дўппининг 9 хили эса Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилмоқда.

БУГУН

цех бўйича тўққизинчи беш йилликни бажарганлар сони қирққа етди.

Ташаббусга қўшилиб

«Беш йилликка— зарбдор якун», «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олайлик!»— «Ташсельмаш» заводининг халқ депутатлари ана шу шиор остида меҳнат қилмоқдалар. Депутатлар группаси партия съезди шарафига ўтказилаётган зарбдор вахтанинг боришини ўз назоратлари остига олдилар. Корхона цехларида ишлаб чиқаришнинг қўшимча резервларини топишга имкон берувчи постлар ташкил этилган.

Бугунги кунда корхонада 150 га яқин бригада графикдан ўзган ҳолда меҳнат қилмоқда. Металл қуювчи — мастер А. Соловьев, темирчи К. Қосимов, токарь В. Носки, фрезировкачи М. Кандауров каби ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари депутатларнинг йиллик топшириқни —7 ноябргача бажариш тўғрисидаги ташаббусларини биринчи бўлиб қўллаб-қувватладилар.

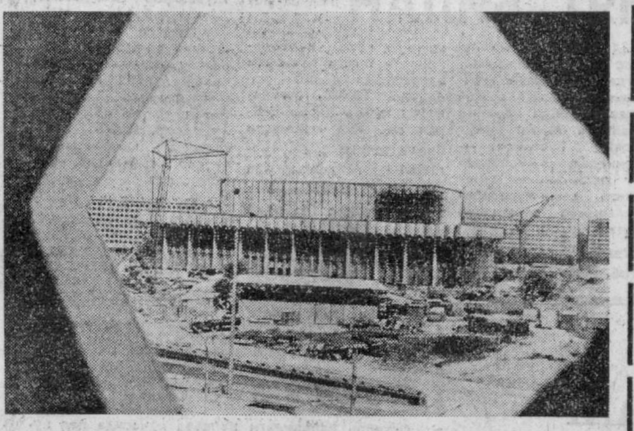

• «Халқлар дўстлиги» майдонида

САҲНА ДЕВОРЛАРИГА БЕЗАКЛАР

«Халқлар дўстлиги» майдонида қурилаётган кино-концерт залига сайқал беришга пардозлаш трестининг 55-қурилиш бошқармаси пардозчилари ўзларининг муайян ҳиссаларини қўшмоқдалар. Кино-концерт зали саҳнасининг икки ён томон деворларига гипсдан тайёрланган чиройли безаклар ёпиштирилмоқда.

— Пардозчиларимиз саҳна деворларига шундай чиройли формадаги гипсдан тайёрланган безаклардан ярим миллионга яқинини ёпиштиришлари керак,— дейди участка бошлиғи Анвар Алигуратов.— Гулларнинг ҳар бири 80 сантиметрдан тортиб то икки метр ҳажмда бўлади. Шундай безаклардан 2,5 мингтаси саҳна деворларига ёпиштирилади. Бу ишларни бажариш билан иккита бригада азаматлари банд.

И. Ветцак ва В. Карамишов бошлиқ бригадалар ўзаро мусобақалашиб ишламоқдалар. Улар амалга ошираётган ишларнинг яна бир яхши томони шундаки, гипсдан тайёрланган архитектура безакларининг орасидан залдаги ҳавони мўътадил қилиб турувчи кондиционер ҳаво чиқиб туради.

Ҳ. МИРЗАКАРИМОВ.

СУРАТЛАРДА: кино-концерт залининг умумий кўриниши; мармар безаклар; архитектура формаси тайёрланмоқда.

Автор фотолари.

Мажбурият бажарилди

Шина ремонти заводи ишчи ва инженер техник ходимлари меҳнатлари халқ хўжалиги учун ғоят муҳим аҳамиятга эгалигини яхши билишади. Шунинг учун ҳам улар беш йилликнинг якунловчи йилида ҳар вақтдагидан ҳам кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун изчил кураш олиб боришяпти. КПССнинг бўлажак XXVI съездини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олишга интилаётган коллектив

БУГУН

автошиналар ремонти бўйича йиллик мажбуриятни муддатидан илгари адо этди. Йил бошидан бери планга қўшимча мажбуриятдаги 1000 та ўрнига 1250 та автошина ремонт қилинди. Йил бошидан бери тайёрланган жами маҳсулот эса 43 мингтадан ошиб кетди.

Ремонтчилар ишлаб чиқаришдаги муваффақиятларга ўзаро меҳнат беллашувини авж олдириш, техника тараққиётини изчил давом эттириш орқали эришаяптилар. Корхона бош инженери З. Каримбердиев ҳозир заводда тўртинчи авлод ускуналар монтаж қилинаётганлигини маълум қилди. Булар шина эритиладиган камералари автоматик зарядланадиган «ВВ—550Д», «ВВ— 180Д», «ВВ—90Д» вулканизаторлари, шунингдек, бир қатор янги прессләрдир.

Корхонада йил охиригача 57 минг 300 та шина сифатли ремонтдан чиқарилади.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

103-автомобиль корхонаси ҳайдовчилари партиямизнинг июнь (1980 йил) Пленуми қарорларини ҳаётга тадбиқ эта бориб, «КПСС XXVI съезди шарафига — 26 зарбдор ҳафта» умумхалқ ташаббусига жон-дилдан қўшилиб меҳнат қилмоқдалар.

БУГУН

АНА ШУ КОРХОНА КОЛЛЕКТИВИ ТАШИГАН ЮКНИНГ УМУМИЙ МИҚДОРИ 1100 ТОННАДАН ОШИБ КЕТДИ, ЮК ОБОРОТИ ЭСА 18 МИЛЛИОН 180 МИНГ УРНИГА 20 МИЛЛИОН ТОННА КИЛОМЕТРНИ ТАШКИЛ ЭТДИ.

Корхона коллективи беш йиллик планни Улуғ Октябрь юбилейи арафасида, йиллик планни эса 26 декабргача бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ИБН СИНО МЕҲМОНЛАРИНИ КУТМОҚДА

Ўзбекистон ўрта аср шарқининг алломаси Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллиги шарафига бўладиган тантаналарга тайёр. Шу юбилейни ўтказиш республика ташкилот комитетининг 11 сентябрда бўлиб ўтган мажлисида шундай хулоса чиқарилди. Мажлисни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев олиб борди.

Тошкент шаҳар ижроия комитети ва Бухоро область ижроия комитети, республика министрликлари ва идоралари раҳбарларининг белгиланган тайёргарлик тадбирлари қандай бажарилганлиги тўғрисида берган ҳисоботлари кўриб чиқилди, юбилей байрамининг узил-кесил тартиби аниқлаб олинди. Шунингдек юбилейгача қолган кунларда ҳал этилиши лозим бўлган вазифалар белгиланди.

(ЎзТАГ).

ВАТАН ҚАҲРАМОНЛАРИ ХОТИРАСИ

БУГУН

Тошкент ҳайкалтарошлик тажриба комбинатида навбатдаги ҳайкалларни қуйиш ишлари ниҳоясига етди. Булар Фарғона областининг Риштон райони ҳамда Киров посёлкасида ўрнатиладиган ҳайкаллар бўлиб, биринчиси комплекс монументдан иборатдир. Совет ҳокимияти учун курашган гражданлар уруши жангчилари ҳамда Улуғ Ватан урушида қаҳрамонларча ҳалок бўлганлар хотирасига бағишланган бу ҳайкалларни ҳайкалтарошлар А. Бойматов, Р. Рябцев ҳамда архитекторлар Д. Латипов ва Абдураҳмоновлар яратишди.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

✦ КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 11 сентябрь куни Кремлда ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Ягельскийни қабул қилди.

Суҳбат давомида СССР билан ПХР ўртасидаги ҳар томонлама муносабатларни янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш масалалари тўғрисида гап борди. Ҳозирги шароитда икки томонлама асосда ҳам, шунингдек Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида ҳам Совет—Польша иқтисодий ҳамкорлиги самарадорлигини бутун чоралар билан ошириш айниқса муҳим эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Суҳбат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

✦ Социалистик Эфиопия ташқи ишлар министри, Эфиопия Меҳнаткашлар партиясини ташкил этувчи комиссия Марказий Комитетининг аъзоси Фелеке Гедле-Гиоргис дўстона визит билан 10 сентябрь куни Москвага келди.

✦ Улуғбек номли Фарғона Давлат педагогика институтини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлаш тўғрисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган.

ЁШ ЎҚИТУВЧИЛАР ЙИҒИЛИШИ

БУГУН

шаҳримизнинг Акмал Икромов районида район ёш ўқитувчиларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда КПССнинг XXVI съездига тайёргарлик муносабати билан комсомол ташкилотларининг умумий таълим марказларида тарбиявий ишларни янада кучайтириш бўйича вазифалари белгиланди. Ана шу масалалар бўйича район комсомол комитетининг биринчи секретари Ш. А. Алимов нутқ сўзлади. Мактаблардаги ёш ўқитувчиларнинг навбатдаги вазифалари ҳақида район халқ маорифи бўлимининг мудири А. Йўлчиев гапирди.

Музокараларда сўзга чиққанлардан «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси комсомол ташкилотининг секретари Л. Коропочева бирлашма, умуман, ишлаб чиқариш корхоналари комсомол комитети билан мактаб ўқитувчилар комсомол ташкилоти мустаҳкам алоқада бўлиб, биргаликда иш олиб бориш масалаларига алоҳида тўхталиб ўтди.

Ш. ҲИДОЯТОВ.

Бригада сўз берган

«Главташкентст р о й» 159-трестининг 22-қурилиш бошқармасининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Абдуазим Юнусов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси коллективи трест бригадалари ўртасида олдинги ўринлардан бирида туриб меҳнат қилмоқда. Бригада беш йиллик планини шу йилнинг июнь ойида шараф билан бажарди. Ўн биринчи беш йиллик ҳисобига эса 50 минг сўмликдан зиёд қурилиш ишлари амалга оширилди. Бригада Куйбишев районида 1568 ўринли мактабни август ойининг биринчи ярмида фойдаланишга топширган эди. Шу кунларда коммунистик бригада шаҳримизнинг Носиров кўчасида 64 квартирага мўлжалланган, тўрт қаватли турар-жой биноси қурилишини жадал суръатда давом эттирмоқдалар.

БУГУН

АНА ШУ БИНОНИНГ НАВБАТДАГИ ИККИНЧИ ҚАВАТИ ҚУРИЛИШИ БОШЛАБ ЮБОРИЛДИ. ПИШИҚ ҒИШТДАН ҚУРИЛАЕТГАН БУ ИСТИҚОМАТ МАСКАНИНИ БРИГАДА КОЛЛЕКТИВИ БЕЛГИЛАНГАН МУДДАТДАН БИР ОЙ ОЛДИН ФОЙДАЛАНИШГА ТАХТ ҚИЛИБ ҚУЙИШГА СУЗ БЕРГАН. Қурилиш ишларида бриганинг А. Турсунов, А. Эргашев, А. Иброҳимов, Н. Миртурсунова ҳамда, О. Қўлдошев каби аъзолари пешқадамлик қилишмоқда.

С. СУЛТОНОВ.

Институт бир жойга жамланади

Тошкент Вакцина ва зардоб илмий-текшириш институтининг янги корпуслари қурилиши шаҳримизнинг Хидирали Эргашев кўчасида қизғин давом этмоқда. Эски корпуслар илмий ва лаборатория ишларига торлик қилгани учун янги корпуслар қуришга киришилди. Бу кўп қаватли бинолар қурилишини «Главташкентстрой» 4-трестининг 38-қурилиш бошқармаси олиб бормоқда.

БУГУН

ИНСТИТУТ КОРПУСЛАРИНИНГ 4, 5 ҚАВАТЛАРИДА МОНТАЖ ҲАМДА ПАРДОЗЛАШ ИШЛАРИ БОШЛАБ ЮБОРИЛДИ. А. СВИДЕЛЬ БОШЛИҚ МОНТАЖЧИЛАР БРИГАДАСИ ЗЎР ҒАЙРАТ БИЛАН ИШЛАМОҚДА. БУ БИНОЛАР БИТГАЧ, ИНСТИТУТ БИР МАРКАЗДА ТУРИБ ИШЛАШ ИМКОНИЯТИГА ЭГА БУЛАДИ.

ШАҲРИМ — ФАХРИМ

ЧИРОЙ ОЧЯПТИ

Пойтахтимизнинг Ҳамза райони йил сайин чирой очяпти. Район ободонлаштириш бошқармаси коллективи ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида, айниқса баракали меҳнат қиляпти. Шу кунларда бажарилаётган барча ишлар кўчалар, хиёбонларни, янги турар жой микрорайонларини янада яхшилаш, чиройли, ораста қилишга қаратилган. Айни пайтда қиш мавсумига тайёргарлик ишлари жадал олиб бориляпти.

Районда йўл ва йўлкаларни капитал ремонт қилишга алоҳида эътибор беріляпти. Шу йилнинг ўтган ойларида 85 минг квадрат метр ўрнига 102 минг квадрат метрдан ортиқ йўл ва йўлка сифатли ремонт қилинди. Жумладан, Куйбишев шоссеси, Лисунов, Зебо Шамсуддинова, Генерал Петров ва бошқа ўндан ортиқ кўчада шундай ишлар бажарилди. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг Маданият саройи атрофларига ҳам асфальт ётқизилиб, ободонлаштирилди. Ҳозир бу ерга келган кишининг кўзи қувонади.

Ободонлаштирувчилар йўлларни жорий ремонт қилиш ишларини ҳам кўнгилдагидек бажаришяпти. Ҳозиргача 17 минг 700 квадрат метр йўл тартибга келтирилди.

БУГУН

йўлсозлар Бойсун ва Сечёнов кўчаларини жорий ремонт қилишга киришдилар.

Кўча ва йўлкаларни жорий ҳамда капитал ремонт қилиш ишларини қишли-қировли кунларга қолдирмасдан туғаллаш тадбирлари ишлаб чиқилган. Ҳозир барча ишлар график асосида бажариляпти.

Бошқарма ишчилари кўкаламзорлаштириш ва ирригация тармоқларини тартибга келтиришни ҳам яхши олиб боришяпти. Улар қисқа муддатда 17,2 километр ирригация тармоғини тозалаб, бир гектардан ортиқ майдонни кўкаламзорлаштиришди.

Б. ШОКИРОВ.

ҲУҚУҚ МАВЗУИДА

Ўртоқлик судлари меҳнаткашларни ҳуқуқий тарбиялаш ҳамда тартиб бузилишларининг олдини олишда катта роль ўйнайди. Собир Раҳимов район партия комитети ва республика Юстиция министрлиги ўртоқлик судларининг фаолиятини яхшилаш мақсадида жамоатчилик судлари вакиллари билан бирга семинар-кенгаш ўтказдилар. Унда район партия комитетининг биринчи секретари З. Н. Абдураҳимов ва юстиция министрининг ўринбосари А. И. Шчербаков доклад қилдилар.

Райондаги қатор корхона ва ташкилотлар фабрика-завод комитетлари ҳамда ўртоқлик судларининг раислари йиғилганларга ўз иш тажрибалари ҳақида ҳикоя қилиб бердилар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ **БЕЛГРАД.** Новисадлик рассом М. Михайлович 1944 йилнинг ноябрида Батина қишлоғи яқинида Дунай дарёсини кечиб ўтган совет ва югослав жангчиларининг қаҳрамонлигига бағишланган бадиий панно устида олиб борган ишини тамомлади. Рассом асарлари фашистларга қарши олиб борилган оғир жанглар бўлиб ўтган жойда яқинда очиладиган музей экспозициясига бошқа рассомларнинг асарлари билан бирга қўйилади.

✦ **ВЕНА.** Австриянинг энг йирик саноат маркази бўлган Линце шаҳрида ишчилар ҳаракати тарихчиларининг халқаро конференцияси иш бошлади. Конференцияда 25 давлатдан, шу жумладан Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлардан келган 100 дан кўпроқ олим иштирок этмоқда. Кейинги икки жаҳон уруши ўртасида халқаро касаба союз ҳаракатининг роли тўғрисидаги масала конференция қатнашчиларининг диққат марказида турибди. Бундан ташқари, ишчилар ҳаракати тарихшунослиги проблемалари кўриб чиқилади.

✦ **БОҒДОД.** Ироқ пойтахтида туризм бўйича араб ташкилотининг 19-сессияси иш бошлади. Сессия қатнашчилари — ўн тўрт араб давлатининг вакиллари ташкилотнинг бундан буёнги икки йиллик иш программасини тузиб чиқадилар, араб мамлакатлари туризм ишлари министрларининг тўртинчи конференциясини ўтказишга тайёргарлик кўрадилар.

✦ **НАЙРОБИ.** Кенияда саводсизлар сони кўпайиб бораётганлиги мамлакат ҳукуматини жиддий ташвишлантирмоқда. Шу билан бирга мактабларда ўқишни ташлаб кетаётган бошланғич синфларнинг ўқувчилари ҳисобига ҳам саводсизлар сони йил сайин кўпайиб бормоқда.

Республика бошланғич таълим министрлигининг фикрича, ҳар йили кениялик ёшлардан 250.000 га яқин киши ўқишни ташлаб кетмоқда. Шу боисдан саводсизликни тугатиш учун кураш ҳукумат фаолиятида асоий ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Йил бошидан буён шу мақсад учун 65 миллион шиллинг сарфланди. Ҳолбуки, бутун ўтган йил мобайнида атиги 44 миллион шиллинг сарфланган эди.

✦ **КАНБЕРРА.** Австралия лейбористлар партияси федерал ижроия комитетининг бу ерда бўлиб ўтган навбатдаги сессиясида Янги Жанубий Уэльс штатининг бош министри Н. Рэн шу партиянинг раиси қилиб сайланди. Ижроия комитетининг сессиясида партиянинг бўлажак парламент сайловидаги программаси ва тактикаси маъқулланди. Бу программа ва тактика асосан марказнинг ва лейбористлар партияси ўнг қанотининг тутган позицияларини акс эттиради.

(ТАСС).

Коммунистнинг шахсий намунаси

Интилганга толе ёр

Бир куни мактабда кашта кўргазмаси ўтказилди. Шунда Зайтуна ўзи тиккан каштаси билан қатнашди. Шу-шу унда албатта, попопчи бўлиш орзуси туғилди. Мана, ўқувчилик йиллари ҳам ортда қолди.

1972 йилнинг декабрь ойи. Бадиий буюмлар фабрикасига ёшгина қиз кириб келди. Фабрика вакили Лидия Юсупова уни саволга тутди:

— Мактабни бу йил битирган экансан, қийналиб қоласан, сингилим, бошқа енгилроқ иш топгин. Яна ўзинг биласан. Мен айтдим-қўйдим. Ўйлаб кўр!

Шундан сўнг, Зайтунани фабриканинг попоп цехига ишга юборишди. Биринчи куннини ҳали-ҳали ҳаяжон билан эслайди. Цехга кириши билан бамисоли фасллар келинчаги баҳорни эслатувчи буюмларни кўриб, қалби қувончга тўлди. Кирпеч, зардевор, чойшаб, палаклар камалак тусида ял-ял товланарди. Уни моҳир каштачи Соня Шарафутдиновага шогирд сифатида бириктириб қўйишди.

Тез орада уддабурон қиз попопчиликни пухта эгаллаб олди. 1976 йилда фабрикада комсомол-ёшлар бригадаси тузилди. Унга Зайтуна Баратохунова бригадир қилиб тайинланди. У бошлиқ коллектив кўп ўтмай илғорлар қаторидан ўрин олди. Каштачилар ажойиб ютуқларни қўлга кирита бошладилар. Резервлардан фойдаланган бригада коллективи беш йиллик топшириқни уч ярим йилда бажарди.

1977 йил эса Зайтуна қалбида бир умрга муҳрланиб қолди. Чунки у шонли КПСС сафига қабул қилинди. Ўтган йил ҳам қувонч олиб келди. У шу йил якунига кўра Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати деган юксак шарафга сазовор бўлди.

Ҳозир бригада 1981 йилнинг декабрь ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Бригаданинг Валима Исломова, Флора Тўхтамишева, Ҳусния Юсупова, Нафиса Юнусова каби каштачилари ўзаро социалистик мусобақада пешқадамлик қилиб келмоқдалар. Зайтунанинг ўзи 1982 йилнинг февраль ойи ҳисобига ишламоқда.

— Илғор иш усулларидан, вақтдан, хом ашёдан унумли фойдаланишга интиляпмиз,— дейди у биз билан суҳбатда.— Ҳозир Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг 4 курсида сиртдан таълим оляпман.

У жамоат ишларида ҳам актив қатнашмоқда. Октябрь районидаги 92-мактабнинг ишлаб чиқариш вожатийси бўлиб, фабрикага келган ёшларни иш жараёнлари билан таништиради. Фабрика комсомол комитетининг аъзоси бўлган Зайтуна меҳнат интизоми бўйича сектор мудиридир. Унинг бригадаси ишлаб чиқараётган кирпеч, сўзана, зардевор, чойшабларни Иттифоқимиздан ташқарида, Югославия, Чехословакия, Испания, Ҳиндистон, Францияда ҳам севиб харид қилишяпти. Бригада коллективи КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездига муносиб меҳнат совғалари тайёрламоқда.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

Коммунист Муҳаббат Абдукамолова Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикасининг дўппи цехида йигирма йилдан ортиқ вақтдан буён ишлаб келмоқда. У цехнинг таниқли мураббийларидан. Ишлаб чиқариш илғори ҳозир ўн биринчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқда.

СУРАТДА: М. Абдукамолова кизакка ўтказиладиган дўппилар тепасини кўздан кечирмоқда.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

БОШ МУХБИРИМИЗДАН — Тошкент оқшоми хатлар

● ЗАЙТУНАНИНГ КАШТАСИ ДЕНГИЗ ОШМОҚДА ● БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН 7 НОЯБРГА ● 33 МИЛЛИОН ДОНА ПИШИҚ ҒИШТ ● ГАЗЕТХОНЛАРНИНГ ЎРИНЛИ ТАКЛИФИ.

ДЕПУТАТ МИНБАРИ

Ёш ишчига меҳрибон бўлайлик

Бизнинг коллективимизда икки мингдан кўпроқ киши меҳнат қилади. Уларнинг аксарияти ёшлардан иборат. Корхонамиздаги коммунистлар ва халқ депутатлари қатори, мен ҳам ёшлар билан ишлашга ўзимнинг муайян ҳиссамни қўшиб келмоқдаман. Биз асосан ёшлар билан улар ишга келгунга қадар иш олиб борамиз. Уларни мактабда ўқиб юрганларидаёқ заводга бириктириб қўйилган микрорайондаги мактабда касб танлашга ўргатамиз. Ўз касбимиз, иш шароитимиз, корхонанинг истиқболи ҳақида тушунтирамиз...

Завод билан таништиришни аввало корхона музейидан бошлаймиз. Унда корхона иш бошлагандан буён ишлаб чиқарилган ҳамма чинни буюмларнинг намуналари қўйилган. Энг яхши рассомлар, илғор ишчилар, уларнинг ижодий меҳнатлари ҳақида тушунча ҳосил қиладилар.

Шуни алоҳида қайд қилиш керакки, заводимиз ёшлар ўртасида касб танлаш тўғрисида мунтазам равишда иш олиб бораётганлиги туфайли кадрларга эҳтиёж сезилмайди. Совет Армияси сафига хизматга чақирилганлар ўрнини ёш ишчилар эгаллайдилар. Корхонамизда ишлаётган ёш ишчиларга алоҳида эътибор берилади. Бунда зарбдор ишчилар билан унумсиз ишлайдиган ишчилар, тажрибали ишчилар билан ёш ишчилар ўртасида мусобақа уюштирилади, раҳбар билан унга бўйсинувчининг ўзаро муносабатлари этикасига алоҳида эътибор берилади. Буларнинг ҳаммаси аҳил коллективимизнинг ягона мақсад йўлида самарали меҳнат қилишига олиб келмоқда.

Шу туфайли корхонамиз коллективи КПСС XXV съезди қарорларини бажара борио, беш йилликнинг тугалловчи йилини зарбдорона меҳнатла нишонлашга қарор қилган. Улар ўз сўзларининг устидан чиқаётганликларини бугунги кунда йил бошидан буён планга қўшимча реализация қилинган маҳсулотларнинг умумий ҳажми бир миллион сўмликдан ортиб кетганлигидан ҳам билиш мумкин.

Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми беш йиллик бошидагига нисбатан 60 процентдан кўпроқ, маҳсулот реализация қилиш ҳажми эса қарийб 57 процентга кўпайди. Булар — юксак кўрсаткич ҳисобланади.

Шуниси қувончлики, корхонамизда давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар йил сайин кўпайиб бормоқда. 1976 йилда жами маҳсулотнинг 1,4 проценти давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилган бўлса, бу рақам ўтган йили 11,2 процентга кўпайди. Бу йил эса ишлаб чиқариладиган жами маҳсулотнинг 15 проценти ёки 15 номдаги чинни буюмлар давлат Сифат белгиси билан тайёрланмоқда.

Мен корхонада рассом бўлиб ишлайман. Бошқа ёшлар қатори шу коллективга келиб ўсдим-улғайдим. Коллектив менга катта ишонч билдириб, халқ депутати қилиб сайлади. Корхонамизда мен каби халқ депутатлари ўндан ортиқдир. Улар ишчи Советига бирлашиб, депутатлар группасини ташкил этганлар. Бу группа корхона ишлаб чиқариши, ишчиларнинг меҳнат ва турмуш шароити билан боғлиқ бўлган ҳамма масалалар билан шуғулланади. Масалан, депутатларнинг куч-ғайратлари туфайли чойнак ишлаб чиқарадиган янги линия ишга туширилди, қуритиш агрегати капитал ремонт қилинди. Тайёрланаётган маҳсулот сифати, ёшларнинг меҳнат ва турмуш шароитлари депутатлар диққат-эътиборида.

КПСС Марказий Комитетининг КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш юзасидан социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисидаги қарорига жавобан, коллективимиз беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари — 7 ноябрга бажаришга аҳд қилди.

М. АЗИМОВА,
Тошкент чинни заводининг рассоми, Собир Раҳимов район Совети депутати.

ҚУРИЛИШ МАЙДОНЛАРИДА

МУСОБАҚА ШАРОФАТИ

«Ташстройматериали» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли 5-ғишт заводлари бошқармаси коллективи ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида баракали меҳнат қилиб, ой сайин қувончли натижаларга эришяпти. Азаматлар ўтган саккиз ой мобайнида пландаги 1 миллион 244 минг сўм ўрнига 1 миллион 285 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариб, Тошкент қурилишлари учун 33 миллион дона пишиқ ғишт етказиб бердилар. Бу планда кўзда тутилганидан бир миллион дона кўп.

КПСС XXVI съезди шарафига бошланган социалистик мусобақа бошқарма ишчи ва хизматчиларининг ғайрат-шижоатини жўш урдириб юборди. Кўплаб меҳнат пешқадамлари ўз зиммаларига оширилган мажбурият олиб, иш суръатини тобора оширмоқдалар.

Бошқарма заводлари, смена ва бригадалари ўртасидаги мусобақада Абдусамад Эшмуҳамедов бошлиқ 1-завод ғишт пиширувчилари карвонбошчиликни қўлдан бермай келишяпти. Улар зиммаларидаги вазифани доимо муддатидан илгари адо этиб, бошқарма шуҳратига шуҳрат қўшишяпти.

Бошқарма машъаллаларидан Т. Ғозиев, Л. Кричморёв, О. Засориналар ҳозирги кунда келгуси йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар. Коллективда бундай меҳнат пешқадамларининг сони ой сайин ортиб бормоқда.

З. ТУЛАГАНОВ.

ЭЗГУ НИЯТ БИЛАН

Шу кунларда шаҳримиз корхоналарининг коллективлари КПСС XXVI съезди шарафига социалистик мусобақага қўшилиб, ғайрат билан меҳнат қилишяпти. 127-автокорхона коллективи ҳам ташаббускорларга қўшилиб, пландаги 2 миллион 834 минг тонна юк ташиш ва 52 миллион 760 минг тонна-километр йўл босиш топшириғини ортиғи билан бажаришга аҳд қилган.

Ҳозирги долзарб кунларда корхона шофёрлари ана шу аҳдга жавобан астойдил меҳнат қилмоқда. Ўтган йили халқ хўжалик юкларини ташиш планини 102,2 процент қилиб адо этган азамат ҳайдовчилар бу йилга саккиз ойлик топшириқни ҳам ортиғи билан бажардилар.

Коллектив бу ютуқларга мавжуд 300 юк машинасидан унумли фойдаланиб, ёқилғи ва запас қисмларни тежаш, вақтдан самарали фойдаланиш билан эришмоқда,— дейди корхона директори Марат Аҳматович Рустамов. — Шунингдек, мусобақанинг яхши ташкил этилганлиги ҳам муваффақиятларимиз омили бўлаяпти.

Ўзаро социалистик мусобақанинг июль ойи якунига кўра корхонанинг 2-автоколоннаси шофёрлари ғолиб чиқишди. Ғолиб автоколонна кўчма Қизил Байроқ ва пул мукофоти билан тақдирланди. Тиллабой Мирзакаримов бошлиқ коллективнинг бу ютуқларига Геннадий Шечнев ва Абдували Хўжаев сардорлик қилаётган «Коммунистик меҳнат коллективи»лари, Музаффар Шоҳакимов, Дмитрий Бондюк, Наби Тошпўлатов, Бахтиёр Азизов ва Валерий Ким сингари илғор ҳайдовчилар кунлик нормаларини ошириб бажариш билан муносиб улуш қўшдилар. Ғолиб автоколонна ҳайдовчилари партия съездини икки ойлик планга қўшимча 8 минг тонна юк ташиб кутиб олиш ниятида.

Н. ЎТЕГЕНОВ,
ТошДУ студенти.

Бизга ёзадилар

ҚАРОВСИЗ КЎЧАЛАР

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг ободонлаштириш Бош бошқармаси ходимлари йўл қурувчилар билан ҳамкорликда кўпгина янги-янги кўчалар, тротуарлар ва хиёбонларни барпо этиб, шаҳримиз ҳуснига-ҳусн қўшмоқдалар. Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият, намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш учун кураш олиб борилаётган бир пайтда бу айни муддаодир.

Аммо гуруч курмаксиз бўлмаганидек, баъзи кўчаларнинг қаровсизлиги шаҳримиз ҳуснига доғ бўлиб тушмоқда. Октябрь районининг Каттабоғ, Ўзгариш, Кастёрная, Атиргул кўчалари, Собир Раҳимов районидаги Сағбон, Ҳуррият проезди, Фаробий кўчасининг 4-поликлиника территорияси, ўнқир-чўнқир бўлиб ётибди. Автобусга тушиб манзилга етгунга қадар пассажирлар чайқалиб боришади. Йўл назоратчилари шу ўнқир-чўнқир кўчаларга бир назар ташласалар, шоферлар ва йўловчиларга қулайлик яратган бўлур эдилар. Чунки куз бошланиб, қиш яқинлашяпти. Унга пухта тайёргарлик кўриш керак.

А. ТОЛИПОВ,
ишчи.

Истеҳзоли хатлар

ВАЪДАНИНГ ЧЕКИ БОРМИ?

Бировнинг ўз вазифасига масъулиятсизлиги ҳақида шикоят қилиш қанчалик ҳижолатли иш бўлмасин, ноилож газетага ёзишга мажбур бўлдим. Гап шундаки, «Правда» газетаси, «Муштум» ва «Крокодил» журналларига обуна бўлганман. Афсуски, бу газета ва журналларни мунтазам олаётганим йўқ. Почта ходимларига мурожаат қилсам ҳар гал «энди кечикмайди, ўз вақтида оласиз» деб ваъда беришади.

Энди ваъдалар ҳам сувдек оқиб кетди. Илгарилари ҳафтада бир-икки марта келган газета ҳозир умуман келмай қўйди.

Мана, ёз ўтиб куз ҳам келди. Газета ва журналларга обуна бошланяпти. Мен матбуот нашрларига келгуси йил учун обуна бўлсаммикин ёки киоскадан сотиб олишга ўтсаммикин, деган муаммо устида бош қотиряпман. Лекин, ҳозирча 69-почта ходимларидан ваъдабозликни йиғиштириб, мен 1980 йил учун обуна бўлган нашрларни ўз вақтида келтириб туришларини талаб қиламан.

Ж. МАҲМУДОВ.

ГАЗЕТХОН ХАБАР БЕРАДИ...

Тез ва соз

Октябрь районидаги Коробов кўчасида қад кўтарган янги мактаб биносини кўрган кишининг кўзи қувонади. Кўркам, замонавий бинони 159-трестнинг 9, 53- ва бошқа қурилиш бошқармаларининг бинокорлари тез ва соз қуришди. Мактаб атрофларини ва территориясини тартибга келтириш, кўкаламзорлаштиришда район ободонлаштириш бошқармасининг ишчилари ғайрат кўрсатишди. Бу ишда уларга маҳалла аҳолиси ҳамда ўқувчиларнинг ўзлари катта ёрдам кўрсатишди. Бунинг натижасида 186-мактаб коллективи янги ўқув йилини янги мактабда муваффақиятли бошлади.

Ш. УСМОНОВ,
хизматчи.

...ТАКЛИФ ЭТАДИ...

Светофор керак

Биз пойтахтимиздаги серқатнов автомобиль магистралларидан бири Луначарский шоссесидаги 42-«а» уйда истиқомат қиламиз. Фарзандларимиз кўчанинг у бетидаги 71-мактабга ва 296-болалар боғчасига қатнашади. Транспортнинг кўплиги туфайли бу кўчани кесиб ўтиш ниҳоятда қийин.

Ҳадемай қор-ёмғирли кунлар келади. Кўча ойнадек ялтираб сирпанчиқ яхмалак бўлганда бу жойдан ўтишни бир тасаввур этиб кўринг. Ўтган қишда айрим кўнгилсиз воқеаларнинг гувоҳи бўлганмиз. Бундай кўнгилсиз воқеаларга чек қўйиш учун 71-мактаб рўпарасига ёки Марказий статистика бошқармаси бекатига светофор ўрнатишни таклиф этамиз. Ўйлаймизки, шаҳар ГАИси ходимлари ушбу масалани ўрганиб чиқиб, таклифимизни ижобий ҳал этишади.

Аҳоли номидан:
М. ЕҚУБОВА,
жами етти имзо.

...ТАНҚИД ҚИЛАДИ

Автобус тўлди, лекин...

Бекатда учта автобус турса-ю, бирортаси юрмаса қийин экан. 27 август куни кеч соат олтидан 45 минут ўтганда Охунбобоев майдони автостанциясида анчагина йўловчи 36-маршрут бўйича қатновчи автобусни кутарди. Шу пайт кутиш жойига 05—77 ТНУ номерли автобус келиб тўхтади. Автобус тезда йўловчилар билан лиқ тўлди, лекин диспетчер хонасига кириб кетган ҳайдовчидан узоқ вақт дарак бўлмади.

Бу пайтда бекатга 36—22 ТНИ, 35—09 ТНИ номерли автобуслар ҳам етиб келди. Бироқ, олдинда турган автобуснинг юришини кутиб, улар ҳам жойида тўраверди. Ҳайдовчи келгач; «Сизнинг юришингизни орқадаги иккита автобусдагилар ҳам кутишяпти, десак, у қўполлик билан: «Менга деса ўнтаси кутмайдими» деб жавоб қилди.

Кейин учта автобус бир-бирини қувишиб йўлга чиқишди. Қизиқ, графии деган нарса қайда қолди? Шаҳримиздаги 3-автобус паркининг раҳбарлари ушбу маршрутга хизмат кўрсатувчи графикка риоя этмайдиган, қўпол муомалали шоферларни қачон тартибга чақириб қўйишаркин?

М. ЮСУПОВ.

• Элга хизмат—олий ҳиммат

ЯХШИ ОДАМЛАР

Хиёбонлар чиройли, муҳташам кошоналар чиройли! «Марказ-13» кварталида бўлган ҳар бир кишининг хаёлидан шу фикр ўтади. Бу ерда дид билан бунёд этилган иморатларда барча қулайликлар мавжуд. Бир неча озиқ-овқат магазинлари, почта, омонат касса, ошхона, ҳаммом, кир ювиш комбинати каби маданий-маиший муассасалар массив аҳолисига яхши хизмат кўрсатмоқда. Айниқса бу ерда жойлашган 6-дорихона ходимларининг намунали хизматидан аҳоли хурсанд. Инсон соғлиғи учун керак бўлган деярли ҳамма дори-дармон аптекадан топилади.

Ширинсухан доришунослардан Ғани Пўлатов, Мария Георгиевна Шугурова ва Муаттар Пўлатовалар харидорларга сидқидилдан хизмат қилишади. Дорилар тез ва сифатли тайёрланиб, ўз вақтида беморларга етказиб берилади. Мабодо бирор дори аптекада бўлмай қолса, ходимлар шу дорини қайси аптекадан олиш мумкинлигини аниқлаб беришади.

Аҳолига яхши хизмат қилаётганлиги туфайли дорихона ойлик ва йиллик планларини ҳам ошириб адо этяпти. Жумладан, 1980 йилнинг иккинчи квартал плани 110 процент бажарилди.

Дорихонада намунали хизматни ташкил этишда, уни обод қилишда дорихона мудири, Улуғ Ватан урушининг иштирокчиси Турсунбек Қодирбековнинг хизматлари катта. Шаҳарда таниқли провизор бўлмиш Т. Қодирбеков бутун куч-ғайратини, билим ва тажрибасини халқ соғлиғини сақлашга бағишлаган жонкуяр кишилардан биридир.

Д. АБДУЛЛАЕВА.

Шаҳримизда қурилиш ишлари қизғин олиб борилмоқда. Биноларни бунёд этишда керак бўладиган зарур хом ашёларни Қўйлиқдаги қурилиш материаллари заводи етказиб беряпти.

СУРАТДА: шу заводнинг «Роҳат»даги 3-цех карьери илғор экскаваторчиси В. Григорьев ва унинг ёрдамчиси С. Шчербин ўртоқлар. Улар ҳар куни 500—600 куб метр ҳажмида иш бажаришмоқда.

М. Тўйчиев фотоси.

ҲАМ КУЛАСИЗ, КУЯСИЗ

Гудокни соғинишди

Адолатхон бир куни эрига ҳасрат қилиб қолди.

— Бирам гудокни соғиндим-ки! Кўнгилларим суст кетяпти.

— Қанақа гудок?

— Ахлат машинанинг гудоги-да!

— Нима бало, яна бошқоронғи бўлдингми?— эри унинг кўзига синовчан қаради.— Шундан бошқа нарсага кўнглинг суст кетса бўлмайдими?

— Нима қилай, — Адолатхон ҳасрат қилди,— кўчага ахлат йиғилиб кетган. Машина қорасини кўрсатмайди.

Эртасига «Автодормехбаза» машинаси эмаску, шу ташкилот ходимлари келиб қолишди.

— Дафтарчаларни беринглар.

— Нима, яна пул тўлашимиз керакми?

— Йўқ, сизлар яшайдиган территория Киров районидан Октябрь районига ўтган. Шунинг учун энди сизларга Октябрь район «Автодормехбаза»си хизмат қилади.

Бу гапни эшитиб, Адолатхон қўшниларидан суюнчи олди.

— Мана энди ҳар куни ахлат машинанинг гудогини маза қилиб эшитамиз!

Бироқ унинг қувончи узоққа бормади. Илгари ахлат машиналари кунора бўлмасада, ҳафтасига ақалли бир марта кўча оралаб турарди. Энди эса Водопадная, Озерная, Муллатўйчи, Планировшчик кўчаларига умуман машина кирмайдиган бўлиб қолди. 27 майдан буён ўтган давр ичида бу кўчаларга бирон марта ахлат машина кирмади, десак муболаға бўлмайди. Кайковус сувига яқин турадиган одамлар ахлатни тўғридан тўғри анҳорга тўка бошладилар. Бу ёқдан пақирлаб ахлат тўкилади, нариги ёқда болалар сувда чўмилишади. Ана томоша! Хоҳласангиз бундан ҳам қизиқроқ ҳангомани эшитасиз. Шу яқин жойда 2-болалар юқумли касалликлар шифохонаси жойлашган. Маҳалла одамлари панароқ деб, худди шу касалхона биқинини ахлатхонага айлантириб олишди. Бу ёқда тоғ-тоғ ахлат уюлиб ётибди, у ёқда юқумли касалликларга қарши курашувчи шифокорлар хасталикка қарши жанг қилиб ётишибди. Ана томоша! Маҳалла аҳли ёз бўйи бундай ҳангомалардан чарчади. На «Автодормехбаза» хизматчилари, на район санэпидстанцияси ходимларининг бу томонга ўтишга вақтлари топилди.

«Қачонгача маҳалладагилар ахлат машинанинг гудогини ёқимли куйни пойлагандек, интиқлик билан кутадилар?» — деб ёзибди жамоатчи мухбир Н. Омонов. Газетхоннинг бу талабига Октябрь район «Автодормехбазаси» ходимлари, район санэпидстанцияси хизматчилари, қолаверса, район ободонлаштириш бошқармасидаги масъул ўртоқлар жавоб беришгани маъқул.

Миннатли хизмат

27 август куни кечқурун соат 8 дан 45 минут ўтганда лоп этиб чироқ ўчиб қолди. Айни тўй қизиб турган эди. Чойхоначи бола самоварга кўмир соламан деб, оппоқ дастурхонни расво қилди. «Ғижжак» бўлиб турган меҳмонлардан бири қоронғида қоқилиб кетиб, маҳалланинг тўртта чойнак, битта лаган, олтита пиёласини чилчил қилди. Тўй эгасининг ўз ўлгани ўзига, шериклари аския қилишади.

— Нима бало, монтёрга узатмаганмидингиз? Ҳалиям бўлса, қийиқчага ул-бул тугиб, обориб беринг.

— Бунақа ҳангомалар қишлоқда бўлади. Шаҳарда «чўтал»га ишлайдиган монтёр йўқ.

Тўйни-ку эскичасига гулхан ёқиб амаллаб давом эттиришди, бироқ тўрт кўча нарида яшайдиган Қосим буванинг аҳволи оғирлашиб қолди. Ўзи юрак сиқадиган касали бор эди. Қоронғида баттар бўлди. Маҳалла аҳли маслаҳат билан 39-99-11 номерига қўнғироқ қилиб, аҳволни тушунтиришга ҳаракат қилдилар.

— Чироғимиз ўчиб қолди.

— Ўчса нима қилайлик?

— Ахир тўй бўляпти!

— Тўй бўлса нима қилайлик?

— Тузатиш сизларнинг вазифангизга кирадими, йўқми?

— Ҳовлиқманглар, бир кеча минг кеча бўлмайди. Бугун бўлмаса эртага тузалиб қолар.

Одамлар ҳовлиқмасдан кута бошладилар. Бироқ ҳадеганда электр усталаридан дарак бўлмади. Яна қўнғироқ қилишди.

— Бизнинг монтёрлар соат 9 гача ишлайди. Улар ҳам одам. Дам олиши керак.

— Наҳотки, навбатчи усталар бўлмаса?

Телефонда ўтирган аёл бундай «ортиқча» саволга жавоб бергиси келмади шекилли, трубкани шарақ этиб, ташлаб қўя қолди.

«Тўғри, анча кечикиб бўлса ҳам 1,2-Оқлон маҳаллаларидаги чироқларни ёқишди. Лекин, бир нарсага ҳайронман,— деб ёзибди Заварзин кўчаси 23-уйда истиқомат қилувчи шахсий пенсионер Х. Ҳусанов.— Наҳотки Октябрь район электр тармоқлари корхонасида вақтбевақт рўй берадиган аварияни тузатадиган биронта мард бўлмаса? Яна бир масала. Нима учун 39-99-11 телефонида ўтирадиган навбатчилар худди бировга ёнидан миллион сўм қарз бераётгандек бунчалик димоғидан эшак қурт ёғиб, муомала қилишади?! Ахир одамларнинг шикоятини ўз вақтида ходимларга етказиш уларнинг ўз вазифаси-ку!»

Газетхоннинг эътирози тўғри. Ўчиб қолган чироқларни ўз вақтида тузатиш ҳам, одамларга тўнғилламасдан муомала қилиш ҳам бу ходимларнинг бевосита вазифаси. Улар ўз вазифасини уддаламагани учун шикоятчилар айбдор эмас.

ХУШЕРБЕК.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Г. МАТНАЗАРОВА: Ўз ихтиёри билан ишдан бўшаш учун ариза берган ишчи, ариза берганидан кейин маълум бир муддат ишлаб бериши керак. Шу даврда у касал бўлиб қолса, ишлаб бериш учун ажратилган муддат узайтириладими ёки узайтирилмайдими?

Жавоб: Белгиланган тартибга кўра ишчи ёки ходим ишдан бўшатиш ҳақида ариза берганидан сўнг корхонада ўрнатилган тартиб асосида маълум муддат ишлаб бериши керак. Бу даврда маъмурият бўшаётган ишчи ёки ходимнинг ўрнига бошқа одам топади. Агар ишдан бўшаётган ишчи ариза берганидан кейин касал бўлиб қолса, меҳнат қобилияти тиклангандан сўнг белгиланган муддатни ишлаб бериши керак.

* * *

А. СОБИРОВ: Газли ёнилғида ишлайдиган автомобиллар мамлакатимизда қачондан бери ишлаб чиқариляпти? Бугунги кунда шаҳар кўчаларида қатнаётган газ билан ишловчи енгил такси автомобиллари қанақа газдан фойдаланади?

Жавоб: Бизнинг мамлакатимизда газли ёнилғида ишлайдиган юк автомобиллари ишлаб чиқариш 1940 йилда бошланган. Ўша пайтда ишлаб чиқарилган ГАЗ— 44 ва ЗИС—30 маркали машиналар газли ёнилғида юрган. Булар ўз навбатида 1,2 ва 3 тонна юкни кўтара олган. 1949 йилда эса ГАЗ—51Б ва ЗИС—156 автомобилларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилган. Бу машиналар учун 200 атмосфера қисилган газ ёнилғи вазифасини ўтаган.

1954 йилдан бошлаб эса сиқилган газда эмас, балки битта баллонда запас қилиб қуйиладиган суюлтирилган газда ишлайдиган машиналар ишлаб чиқариш бошланди.

Бугунги кунда ҳамшаҳарларимизга хизмат кўрсатаётган енгил такси автомобиллари ГАЗ—24—07 маркали бўлиб, унинг баллони пропан-бутан гази билан тўлғазилади.

* * *

О. ОДИЛОВ: Тошкент минерал суви қайси йили топилган ва уни шишаларга қуйиб савдога чиқариш қачон бошланган?

Жавоб: Бундан 32 йил олдин, яъни 1948 йилда пойтахт областининг Тошкент районидаги ҳозирги «Ленинград» совхози территориясида нефть қидирув ишлари олиб борилди. Бу ердан нефть топилмаган бўлса-да, 1000 метр чуқурликдан шифобахш қайноқ сув отилиб чиқди. Шу жойда Тошкент минерал сувлари шифохонаси барпо қилинган.

Минерал сувларни шишаларга қуйиб савдога чиқариш эса 1952 йили бошланган. Ана шу муҳим иш Н. А. Семашко номидаги Ўзбекистон курортология ва физиотерапия институти олимларининг тавсияси билан амалга оширилган.

* * *

Н. СОДИҚОВА: Ўғлимиз бир ёшга тўлди. Унинг исмини ўзгартирмоқчи эдик. Бунинг учун қаерга мурожаат қилишимиз керак?

Жавоб: Гражданларнинг фамилияси, исми ва отасининг исмини ўзгартириш, улар вояга етгандан сўнг халқ депутатлари район ёки шаҳар Совети ижроия комитетининг гражданлик ҳолати актларини ёзиш бўлими томонидан область ёки Тошкент шаҳар гражданлик ҳолати актларини ёзиш органининг рухсати билан қайд қилинади.

* * *

А. НОРҚЎЗИЕВ: Троллейбус ҳайдовчилиги курсларига кириб ўқимоқчи эдим. Ҳозирги пайтда ана шундай курсларга биз, ёшларни қабул қилишадими?

Жавоб: Бундай курслар 1-троллейбус депоси қошида очилган. Бу троллейбус депоси шаҳримизнинг Тарас Шевченко кўчасидаги 28-уйга жойлашган. Маълумоти 8 синфдан кам бўлмаган ва соғлиғи ана шу ишда ишлашга тўғри келадиган кишилар қабул қилинади. Ўқиш муддати беш ой.

ҚЎЛНИ ҚЎЛГА БЕРИБ...

Ленинча доно миллий сиёсат туфайли бутун халқнинг мулки бўлиб қолган ўзбек халқининг миллий маданий ва адабий мероси хазинасида анъанавий қаҳрамонлик ва романтик достонлар алоҳида ўрин тутади. Яратилиши, куйланиши (ижроси) ва яшаш жараёнлари бевосита меҳнаткаш омма орасида бўлиши анъанавий достонларнинг ижтимоийлиги, халқчиллиги ва ҳаётийлигини таъминлаган. Бу достонлардаги қаҳрамонларда халқимиз куч ва қудрат, орзу ва тилак, намунавий хулқ-атвор қоидаларини ифодалаб, ҳақиқий инсонларга хос яхши хислатлар, баҳодирлик, самимийлик, дўстлик, поклик, одамийлик, адолатлилик каби ижтимоий мотивларни тингловчилар қалбига сингдира олган.

Туркий шу жумладан, ўзбек халқи орасида жуда кенг тарқалган, унинг фавқулодда бой ва қайтарилмас бадиий хазинасининг «юксак чўққисини ташкил қилган» (Ойбек) «Гўрўғли» достонларини, қаҳрамонлик эпослари — «Алпомиш», «Рустам», умуман олганда, анъанавий ўзбек халқ достонларини марксизм-ленинизм таълимоти асосида чуқур, атрофлича ўрганишда қардош туркий халқларнинг илм-фан вакиллари, айниқса, рус олимлари ҳамда шоир-таржимонларининг қўшган ҳиссалари катта бўлди. Дарҳақиқат, тўпловчилик ва илмий-тадқиқотчилик фаолиятининг катта тажриба мактабини ўтаган, таржима санъатининг сиру асрорларини яхши билган рус олимлари ҳамда таржимонларининг ўзбек фольклоршунослари билан бўлган мустаҳкам дўстлиги ва илмий ҳамкорлиги, қўлни қўлга бериб ишлашлари бўлмаганда эди, халқ оғзаки ижодиётини ўрганиш, хусусан эпосшуносликда нисбатан қисқа муддат ичида бунчалик улкан ютуқларга эришмаган бўлардик. Биз даставвал В. М. Жирмунский, А. К. Боровков, И. С. Брагинский, М. И. Богданова, Л. Пеньковский, В. Державин, Н. Покровская, Л. Перпелицина, Л. Троицкая, Н. Романовская каби тадқиқотчи, таржимонларнинг номини фахр билан тилга олишни истар эдик. Чунки уларнинг куч-ғайрати туфайли ўзбек фольклори, хусусан, достончилигимизнинг энг яхши намуналари билан Бутуниттифоқ китобхони танишиш шарафига муяссар бўлди. Ўзбек эпосининг «Алпомиш», «Равшан», «Малика айёр», «Рустам» каби гўзал намуналари, сўнгги йилларда эса Эргаш Жуманбулбул ўғлининг достон ва термаларидан иборат «Песни Булбуля. В трех томах» тўпламларининг Тошкент ва Москвада рус тилида нашр этилиши на фақат ўзбек, балки умумиттифоқ фольклоршунослигининг ҳам муҳим ютуғи бўлди, дейиш мумкин.

Шуни ҳам алоҳида қайд қилиш керакки, қирқинчи—эллигинчи ва ундан кейинги йилларда ўзбек фольклори, биринчи навбатда достонлар бўйича тадқиқотлар олиб борган рус олимлари Улуғ Октябрь социалистик революциясидан олдинги йилларда, шунингдек, ўзбек совет фольклоршунослигининг илк тонгида изланишлар олиб борган Гаврилов, Андреев, Успенский ишини муваффақиятли давом эттирибгина қолмай уни янада юксак поғонага кўтардилар.

Ўзбек эпосини ўрганишдаги рус олимларининг катта хизматлари ҳақида сўз борар экан, биринчи навбатда академик В. М. Жирмунскийнинг сиймоси кўз олдимизга келади.

Виктор Максимович Улуғ Ватан уруши йилларида Тошкентда яшаб, ўзбек халқ ижодини қунт билан ўрганди. Натижада ўзбек олими Х. Т. Зарипов билан ҳамкорликда «Ўзбек халқ қаҳрамонлик эпоси» деб номланган йирик монографиясини яратиб, Москвада чоп эттирди. Олим кейинчалик ҳам ўзбек фольклори, унинг етакчи шоир ва бахшиларининг репертуарлари, ёзиб олинган достонлар бўйича қатор илмий-назарий тадқиқотлар яратди. Дарҳақиқат, В. М. Жирмунский туркий халқлар адабиёти ва халқ оғзаки ижодиётининг, хусусан, ўзбек эпосининг жонкуяр тадқиқотчиси ва тарғиботчиси эди. Академикнинг Тошкент ва Ленинград илмий муассасаларида, бир қатор хорижий мамлакатларда ўзбек халқ достончилиги ҳақида кўплаб мароқли суҳбатлар ўтказгани, лекция ва докладлар ўқигани, мақолалар чоп эттиргани маълум. Виктор Максимовичнинг ўзбек совет фольклористикаси, қолаверса, бутун туркий халқлар адабиётшунослиги олдидаги катта хизматини унинг халқ оғзаки ижодига бағишланган қатор фундаментал тадқиқотларида яққол кўриш мумкин. Олимнинг энг сўнгги йирик китоби 1974 йилда Ленинградда босилиб чиққан «Туркий қаҳрамонлик эпоси» бўлди. Мазкур китобда «Ўрта Осиё халқларининг эпик ижодиёти», «Ўрта Осиё халқ бахшилари» каби бир қанча боблар берилган бўлиб, уларда Ўрта Осиё, шу жумладан, ўзбек халқ достонларининг яратилиши, тарқалиш доиралари борасида қизиқарли мулоҳазалар ўртага ташланади. Олим Шарқ ва Ғарб эпосини қиёсий ўрганишга катта эътибор беради. Китобнинг Ўрта Осиё бахшилари, уларнинг репертуарлари ва бадиий маҳоратларини текширишга бағишланган қисмида ҳозирги вақтда жонли эпик анъаналарни тадқиқ қилиш орқали қадимги антик дунё ва ўрта асрнинг бизгача етиб келган классик эпосининг яратилиши тарихи ва яшаш жараёнларини ҳар жиҳатдан била олиш мумкинлиги ҳақидаги фикрлар олға суриладики, бу жуда катта принципиал назарий аҳамиятга моликдир.

Рус олимлари ва таржимонларининг куч-ғайрати, жонбозлик кўрсатишлари натижасида рус тилига таржима қилиниб, чоп этилган ўзбек эпосининг намуналари, у ҳақдаги илмий тадқиқотлар хорижий мамлакатларда ҳам қизиқиш уйғотди. Дарвоқе, сўнгги вақтларда М. Пэри, А. Б. Лорд, Р. М. Пидаль каби бир қатор прогрессив чет эл олимларининг эпосни унинг куйловчилари билан биргаликда текширишга интилаётганлари ва бу соҳадаги совет, шу жумладан, Ўрта Осиё олимлари тўплаган фактик материаллар ҳамда тадқиқотларга алоҳида эътибор билан қараётганликлари бежиз эмас, албатта. Хорижий мамлакатлар олимларининг совет фольклоршунослари эришган ютуқларни эътироф этишлари умумсовет, шу жумладан, туркий халқлар фольклористикасининг ютуғидир. Масалан инглиз, буржуа профессор Боура ва Америка олими В. Лорд Ҳоди Зариф тўплаган ва «Ўзбек халқ қаҳрамонлик эпоси» китобида эълон қилинган ўзбек достончилигига оид материалларга эпос назариясининг умумий проблемаларини ҳал қилишга йўл очиб берадиган қимматбаҳо материаллар, деб қарамоқдалар.

Илк ўзбек қаҳрамонлик эпоси намунаси «Алпомиш» достонининг Чехословакияда босилиб чиқиши, АҚШда Нора К. Чедвиг билан В. М. Жирмунскийнинг «Ўрта Осиёнинг оғзаки эпоси» деб аталган китобининг чоп этилиши (Кембридж), бундан олдинроқ эса ўзбек ва рус олимининг ҳамкорликда яратган ва юқорида ҳам эсланган «Ўзбек халқ қаҳрамонлик эпоси» муфассал баёнининг Германияда босилиши каби қатор фактлар ҳам характерлидир. Аммо, шуни афсус билан қайд қилиш керакки, илмий адабиётлардан ҳам таъкидлаб ўтилганидек, ҳозирги буржуа фани оламида Ўрта Осиё, шу жумладан, ўзбек достончилиги ва бахшичилик санъати ҳақидаги тадқиқотлардан, фактик материаллардан ўзларининг жирканч манфаатлари йўлида фойдаланишга уринаётган кимсалар ҳам йўқ эмас. Чунончи, Ўрта Осиё ва Қозоғистон адабиёти бўйича ўзини мутахассис деб юрган Колумбия университетининг профессори Эдвард Олуорс инқилобдан олдинги Ўрта Осиё ва Қозоғистон адабиётида, хусусан, «Гўрўғли» достонларида ҳам энг аввало миллий ихтилоф ва курашларни кўришни хоҳлайди. Унинг фикрича, шарқ фольклори учун эзилган ва пассив аёл қаҳрамон хос эмиш. Бебаҳо фазилатларга эга ўзбек эпоси, шу жумладан, «Гўрўғли» достонлари учун мутлақо туҳматдан иборат бўлган бу фикр сариқ чақага ҳам арзимайди. Наҳотки, мардлик, довюраклик, қаҳрамонликнинг ажойиб тимсоли Барчин, Далли, Зулхумор, Гулчеҳра, Юнус пари каби аёллар образини пассив, ожиза деб бўлса. Ўзбек эпоси учун аксинча, айрим ҳолларда эрлардан устун турувчи, қаҳрамонлик ва гўзалликнинг тимсоли бўлган идеал аёллар образининг мароқ билан куйланиши характерли бир ҳолдир.

Хулоса қилиб айтганда, ўзбек совет фольклоршунослиги бундан буён ҳам ўз тараққиёти тарихида синовдан ўтиб, жуда ибратли самаралар берган, қардош туркий халқлар ва рус олимлари билан ҳамкорлигини яна давом эттира беради, қўлни-қўлга бериб ишлашда давом этаверади.

М. МУРОДОВ,
Ж. ХОЛИҚУЛОВ.

Ўзбекистон Фанлар академияси Х. М. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика институтининг метология лабораториясида Сибирь дарёларини Ўрта Осиёга буриш проблемаси билан боғлиқ бўлган тадқиқотлар олиб борилялти.

СУРАТДА: шу лабораториянинг илмий ходими геология ва минералогия фанлари кандидати К. Усмонова ана шу проблема устида ишламоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

• *Маданият хроникаси*

ГАСТРОЛЬ САФАРИГА

Ўзбекистон Давлат филармониясининг «Гўзал» вокал ансамбли билан «Шодлик» ашула ва рақс ансамбли Жиззах областидаги хўжаликларнинг дала шийпонлари бўйлаб сафарга жўнаб кетди. Бу ижодкор коллективлар пахтакорларнинг талабларига кўра танланган номерларни ўз концерт программаларига киритдилар.

Терим мавсумида деҳқонларга маданий хизмат кўрсатишда ўн битта концерт ташкилоти, 7 мингдан кўп ҳаваскор ансамбллар, бошқа коллективлар қатнашмоқда.

ҚИШЛОҚ САҲНАСИДА

Наманган область Косонсой районидаги Куйбишев номли колхознинг драма тўгараги А. Чинмирзаевнинг «Нурбулоқ» эртаги пьесаси бўйича қўйилган спектакль билан биринчи томошасини бошлади. Саҳна санъатининг мухлислари бўлмиш ўттиз пахтакор, чорвадор қишлоқ мутахассислари шу тўгаракка бирлашди. Колхознинг янги клуби уларнинг ихтиёрида.

Ҳозир областнинг саноат корхоналари, колхозлари ва совхозларида 40 дан кўпроқ драма театри ва халқ театри ишлаб турибди.

(ЎзТАГ).

Халқаро виставка ёпилди.

Москвада намойиш этилган «Соғлиқни сақлаш—80» халқаро виставкаси ёпилди. 25 мамлакатдан келган мингга яқин фирма соғлиқни сақлаш, медицина фани ва техникаси, дори-дармон ишлаб чиқаришда эришган энг янги ютуқларни намойиш этди. Совет Иттифоқи виставканинг энг катта экспоненти бўлди. Совет бўлимининг «Ҳозирги ва келгуси авлодларга сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат» деган шиори инсонпарварлик юксак идеалларини таъкидлагани ҳолда экспозицияларнинг вазифаси ва мазмунини ифода этди.

Уч мингга яқин экспонат мамлакатимизда соғлиқни сақлаш системасини ташкил этиш, олимларнинг эришган ютуқлари, совет медицинасининг юксак даражаси тўғрисида томошабинларга тўла тасаввур берди.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар медицина техникасини ривожлантириш координацион марказининг раҳбари, Бутуниттифоқ медицина техникаси илмий-тадқиқот институтининг директори Р. И. Утямишев ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди:

— Виставка илмий ва техник ютуқларнинг намойиши, инсон куч-қувватларини одам соғлиғини сақлашга сарфласа, унинг ақл-заковати нималарга эришишга қодир эканлигининг намойиши бўлди. Ўн йилдирки, социалистик мамлакатлар келишиб олинган қўшма планларга мувофиқ медицина техникасини ишлаб чиқмоқда. Бу ишда 500 га яқин корхона ва институтлар қатнашмоқда.

Шу беш йилликда медицинанинг амалда ҳамма соҳаларида биргаликдаги ишлар олиб борилмоқда. Виставкадаги кўпдан-кўп хилма-хил прибор ва аппаратлар социалистик мамлакатлар ўзлари ишлаб чиққан техника билан ўзларини батамом таъминлай оладилар, деб хулоса чиқаришга имкон беради. Шундай бўлса-да ғарб мамлакатлари билан ҳамкорлик қилишни ҳам истисно этмаймиз. Биз Финляндия, Франция, ГФР ва бошқа давлатлар билан амалий алоқалар ўрнатганмиз.

«Соғлиқни сақлаш — 80» виставкаси эришилган ютуқлар даражасини кўриб билишимизга, кишиларнинг соғлиғи йўлида ҳамкорлик ва кооперация йўлларини белгилаб олишимизга имкон берди.

З. ХРОМОВА.

ИЛМИЙ ЛАБОРАТОРИЯЛАРДА

ХИМИЯНИНГ МИНГ БИР МЎЪЖИЗАСИ

▲ ЭНГ АРЗОН ХОМ АШЁ ▲ ЗАВОД ЧИҚИНДИСИ ҲАМ БОЙЛИК ▲ ТУПРОҚНИ ЮМШАТИБ, ЭКИННИ ЯШНАТАДИ. ▲ МАНЗАРАЛИ ЦЕМЕНТНИНГ ЯНГИ ТУРЛАРИ ▲ МИНЕРАЛ ЎҒИТЛАР — ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИГА.

Химия мўъжизалари ҳозир турмушимизга сингиб кетди, турмушимизни енгил қилди. Бизда химия саноати жуда тараққий этмоқда. Ватанимизнинг беш юздан ортиқ химия корхоналарида 40 мингдан ортиқ кимё маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда. Булар орасида минерал ўғитлар, сунъий жун, ипак, қурилиш материаллари, медицина дори-дармонлари, ўсимлик ўстириш воситалари, пластик массалар ва бошқалар бор.

Фан ва техника тараққиётининг тобора жадал ривожланиши минерал маъданлардан, табиий ресурслардан тобора кўпроқ фойдаланишни тақозо қилмоқда. Янги минерал хом ашё конлари топилиб, улардан халқ хўжалигида фойдаланиш кўпайтирилмоқда. Ватанимизда табиий ресурслардан рационал фойдаланиш илмий асосда ташкил қилинган бўлиб, улардан план асосида тежаб-тергаб фойдаланиш ва тиклаб туриш кишилар саломатлигини мустаҳкамлаш билан чамбарчас ҳолда олиб борилмоқда.

Жонажон Коммунистик партиямиз ва совет ҳукуматимиз кейинги йилларда мамлакатимизда табиий муҳитни муҳофаза қилишда катта аҳамиятга эга бўлган бир қанча қарорларни қабул қилди ва улар амалга оширилмоқда. Табиий бойликлардан тўла-тўкис, тежаб-тергаб фойдаланиш ҳозирги замон фан-техникасининг муҳим масалаларидан бири ҳисобланади. Минерал хом ашёлардан рационал фойдаланиш эса жамиятнинг илмий-техникавий тараққиётини белгилайди.

Олимларимиз янги-янги жараёнларни тадқиқ этиб, уларни ишлаб чиқаришга жорий этмоқдалар. Янги соҳаларда жуда кўп таркибий қисмли аралашмалардан иборат хом ашё ишлатилиб, мураккаб саноат чиқиндисини ҳосил қилади. Баъзан асосий фойдали қисмнинг миқдори чиқиндиникига нисбатан жуда кам бўлади (1—30 процент атрофида). Фосфор, алюминий, никель, мис ва бошқа саноат тармоқлари бунга мисол бўла олади.

Фосфор анча кўп тарқалган элементлар жумласидан. У асосан фосфорит ва апатит хом ашёси таркибида бўлади. Апатитнинг жуда катта конлари Кола ярим оролидаги Хибин тоғларида топилган бўлиб, бу кон ўз бойлиги жиҳатидан дунёда энг катта кон ҳисобланади. Фосфоритнинг энг катта конлари эса Жанубий Қозоғистоннинг Қоратов тоғларида жойлашган.

Қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш учун тупроққа ўсимликларнинг ўсиши ва ривожланишига зарур бўладиган элементлар солиш ғоят катта аҳамиятга эга. Тупроққа бу элементлар органик ва минерал ўғитлар тарзида солинади.

Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш саноатининг энг муҳим тармоқларидан бири — фосфорли ўғитлар ишлаб чиқарилиши билан боғлиқ бўлган тармоғидир. Чунки, фосфорли ўғитлар ўсимликларнинг нормал ривожланиши учун ғоят зарур. Агар тупроқда фосфорнинг миқдори етарли бўлмаса, ўсимликлар яхши ривожлана олмайди, тупроқ қотиб кетади.

Фосфорнинг табиий бирикмаларидан—фосфорит ва апатитлар таркибида фосфор сувда эримайдиган ва ўсимликлар ёмон ўзлаштирадиган учламчи кальций фосфат ҳолида бўлади. Ўсимликлар осон ўзлаштира оладиган ўғитлар ҳосил қилиш учун фосфоритлар кимёвий қайта ишланади. Яъни, ўғит саноатида фойдаланиладиган ортофосфат кислота олиш руда таркибида фосфори кўп бўладиган апатит ёки махсус усуллар билан бойитилган фосфоритнинг сульфат кислота иштирокида ёки фосфорга камбағал бўлган фосфоритларни электротермик усулда парчаланишга асосланган.

Мана, ўн беш йилдирки, кимё саноати корхоналарида термик усул билан серфосфат ва айниқса камфосфатли рудалардан кўплаб фосфор олинмоқда. Фосфат рудаларидан фосфорни электр токи ёрдамида ажратиб олиш термик жараён бўлиб, сариқ фосфор ишлаб чиқаришда иқтисодий жиҳатдан қулай усул бўлиб қолди. Сариқ фосфор халқ хўжалигининг турли тармоқларида кўплаб ишлатилади. Электротермик усулда фосфор олишда ҳамма фосфорит рудаларини ишлатиш мумкин бўлганлиги учун у кенг қўлланиляпти. Бу усулда олинадиган ҳар бир тонна сариқ фосфорга 12—15 тонна тошқол (шлак) чиқиндиси тўғри келади. Тошқол (фосфоргипс)лардан завод ҳовлисини тозалаб, уларни тўплаб қўйишни ташкил қилиш ҳар бир тонна элементар фосфор баҳосини 5 сўмгача оширади.

Электротермик усулда фосфор ишлаб чиқаришда ҳосил бўлаётган тошқоллар деярли ишлатилмаяпти.

Республикамиз ва жанубий Қозоғистондаги фосфорли ўғитлар ишлаб чиқарувчи заводлар тўла қувват билан ишлаганда йилига 8 миллион тоннадан ортиқ фосфогипс чиқинди сифатида ҳосил бўлади. Бу катта миқдордаги чиқинди жуда катта майдонларни эгаллаб туради. Қўшимча меҳнат сарф қилишни тақозо қилади, керакли маҳсулот таннархининг ортишига сабабчи бўлади. Шунинг учун фосфогипсдан хом ашё сифатида фойдаланиш актуал муаммолардан бири ҳисобланади.

Мамлакатимизда фосфогипсдан фойдаланиш масаласи билан 30-йиллардан бошлаб бир неча илмий-тадқиқот муассасалари шуғулланмоқда. Булар орасида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига қарашли химия институтининг ўғитлар лабораторияси ва «Халқлар дўстлиги» орденли А. Р. Беруний номидаги Тошкент политехника институти олимлари томонидан олиб борилаётган ишлар фосфогипсдан халқ хўжалигида фойдаланишда кенг истиқболлар очиб беради.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги М. Н. Набиев, техника фанлари доктори, Ф. М. Мирзаев ва техника фанлари кандидати, доцент Т. А. Отақўзиевлар томонидан олиб борилаётган, фосфогипсдан фойдаланишга қаратилган илмий ишлар ўзининг дастлабки натижаларини бера бошлади. Олимларимизнинг фосфатлардан тўлиқ ва комплекс фойдаланиш борасида олиб борган ишлар ҳозирги кунда Иттифоқимиздаги йирик кимёгарларнинг диққатини ўзига жалб қилмоқда. Булар фосфатларни қайта ишлаб чиқиндисиз мураккаб таркибли суюқ ўғитлар олиш, оқ ва манзарали цементнинг янги турлари, сульфат ангидриди ва бошқа минерал боғловчи материаллар ишлаб чиқариш усулларини яратдилар.

Мамлакатимизда ўнинчи беш йилликнинг охирига бориб минерал ўғитлар ишлаб чиқариш 140 миллион тоннага, цемент ишлаб чиқариш эса 143—146 миллион тоннага етказилади.

Академик М. Н. Набиев раҳбарлигида яратилган таркибида микроэлементлар сақловчи ўғитлар ва калий-фосфатнитратли ўғитлар олиш усуллари ҳозирги кунда ўғит заводларида ишлатилаётган мавжуд технологиянинг мукаммаллаштиришга, айрим олиб борилиши қийинчилик туғдирувчи жараёнлар (буғлатиш, кристаллаш, қуритиш ва ҳоказо)ларни йўқотишга сабаб бўлди. Олинган суюқ мураккаб ўғитларни қишлоқ хўжалик экинлари яхши ўзлаштиради, энг асосийси юқоридаги усулда чиқинди чиқмайди.

Қурилиш саноатини боғловчи моддалар, айниқса цемент ва гипссиз тасаввур этиб бўлмайди. Улар уй-жойларни ремонт қилишдан тортиб, энг мураккаб ва масъулиятли иншоотларни қуришдек хилма-хил қурилишлар олиб бориш имкониятини беради. Шундай қурилиш объектлари борки (масалан, сув омборлари, метрополитенлар), уларни қуриб битказиш учун юз минг, ҳатто миллионлаб тонна цемент ишлатишга тўғри келади. Ҳозир дунё бўйича йилига тахминан 800 миллион тоннага яқин цемент ишлаб чиқарилялти. Шундан 130 миллион тоннадан зиёди СССРга тўғри келади. Лекин бу миқдор халқ хўжалигини цемент каби қимматли маҳсулотга бўлган талабини тўлиқ қондира олмаяпти.

Юқорида номлари зикр этилган кимёгар олимларимиз саноатнинг чиқинди материали бўлмиш фосфогипсдан цемент олиш усулини яратдилар.

Чиқиндилардан фойдаланиш—ишчи кучи, электр энергияси, исициликка кетадиган ортиқча сарф, асосий асбоб-ускуналар иш унумининг камайиши, чиқиндиларни йўқотиш билан боғлиқ бўлган унумсиз сарфлар асосий ишлаб чиқаришга катта фойда беради.

Олимларимизнинг лаборатория ҳамда ярим саноат қурилмаларида олиб борган тажрибалари натижаси шуни кўрсатдики, цемент ишлаб чиқаришдаги анъанавий хом ашё гил (соғ ёки соз тупроқ) фосфогипс билан алмаштирилганда цемент ҳосил бўлиш жараёни 50—70 даража пастроқ ҳароратда тугалланар экан. Бунга сабаб, фосфогипс таркибидаги фтор бирикмаси минерал ҳосил қилувчи, фосфор ангидриди эса лигерловчи модда вазифасини ўтар экан. Бу усул печларнинг унумдорлигини 15 процент ошириш ва куйдириш учун иссиқлик сарфини 10—15 процент атрофида камайтиришга олиб келади. Бу эса ҳўл усулда ишловчи, йилига 1—1,4 миллион тонна маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган завод учун гилни фосфогипсга алмаштирилиши цемент таннархини 8—10 процент камайтириш ва унинг йиллик ишлаб чиқариш қувватини 15—20 процент оширишга олиб келади.

Лабораторияда олиб борилган кузатувлар натижасини Ангрен қурилиш материаллари комбинатида саноат миқёсида ўтказилган тажрибалар тўла тасдиқлади. Гилни фосфогипс билан алмаштиришганда ҳосил бўладиган цемент маркасининг жуда юқори бўлишлиги аниқланди. Завод ишлатаётган хом ашёга юқорида айтилган фосфогипсни қўшиш мавжуд завод ишлаб чиқараётган цемент маркасини 200—300 га оширишга олиб келди. Бу усул юқори маркали цементлар олиш учун ишлатиладиган қимматли хом ашёларни арзон саноат чиқиндиси билан алмаштириш имкониятини беради.

Ҳозирги кунда «Уралгипрохим» институтида фосфогипсдан сульфоалюминат-силикат цементи ишлаб чиқариш бўйича лойиҳалаш ишлари олиб борилмоқда. Кимё саноатининг кўп миллион тонналик чиқиндисидан цемент ва саноатнинг қимматли маҳсулот сульфат кислотаси ишлаб чиқаришни Олмалиқ химия заводида амалга ошириш мўлжалланмоқда.

Фосфогипсдан юқорида айтилганлардан ташқари, бетон ва темир-бетонлар учун тўлдирғич сифатида, гипсли боғловчи моддалар олишда, гипс ва оҳак олиш ва бошқаларда фойдаланиш борасида ҳам қизиқарли илмий тадқиқотлар ўтказиляпти.

Хулоса қилиб айтганда, республикамиз химик олимлари жуда хайрли ишни ўз зиммаларига олиб меҳнат қилмоқдалар. Чунки, завод территориясини чиқиндидан тозалаш, санитария талабларини қондириш, сувнинг тозалигини кузатиб туриш ва сувдаги тирик жониворлар ҳаётини муҳофаза қилиш, яъни чиқинди сувларни йиғиб, ана шу суюқ муҳит таркибидаги фосфогипс, фтор ва фосфат кислотасини зарарсизлантириб туришга озмунча инсон меҳнати ва маблағ сарфланадими?

Ҳозирги кунда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш умумхалқ ишига айланиб бормоқда. Агар республикамиз кимёгар олимлари томонидан яратилган усуллар саноатда ўз ўрнини топса, бундан халқ хўжалиги миллионлаб сўм фойда олур эди.

Д. ЮСУПОВ,
Т. РАСУЛЕВ.

Ю. А. ГАГАРИН НОМЛИ МЕДАЛЬ

СССР Космонавтика федерацияси одам космик фазога илк бор парвоз қилганлигининг яқинлашиб келаётган 20 йиллиги муносабати билан Ю. А. Гагарин номли медални таъсис этди. Бу медаль қирралари зарҳал билан қопланган кумуш доирадан иборат. Унинг марказига Ю. А. Гагариннинг кумуш ранг барельеф портрети туширилган, худди шу ерда «Восток» йўлдош кемасининг орбитаси ўраб олган Ер курраси тасвирланган. Медалнинг орқа томонида эса қуйидаги сўзлар ўйиб ёзилган: «Юлдузлар сари йўл очган инсон».

— Космос кашшофи номидаги медаль билан, —деб маълум қилди ТАСС мухбирига СССР Космонавтика федерацияси раисининг ўринбосари И. Г. Борисенко, —ракета-космик техникани ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшган олимлар, конструкторлар, инженерлар, космонавт-учувчилар, шунингдек космик тадқиқотлар соҳасидаги илмий-техникавий ютуқларни пропаганда қилиш борасида катта иш олиб бораётган кишилар мукофотланади.

СССР Космонавтика федерациясининг қарорига мувофиқ, тинчлик ва инсоният тараққиёти манфаатлари йўлида космик фазони ўрганиш соҳасидаги катта-катта муваффақиятлари учун чет давлатларнинг гражданлари ҳам медаль билан тақдирланишлари мумкин.

Фахрий мукофот ҳар йили одатда Космонавтика кунига бағишланган тантанали йиғилишларда, шунингдек халқаро конференциялар, симпозиумлар ва конгрессларда топширилади.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

СИФАТЛИ МАҲСУЛОТЛАР

СОФИЯ. Болгариянинг И. Бояжиев номидаги Бургасс кемасозлик заводи коллективи кемаларни ремонт қилишга мўлжалланган навбатдаги сузувчи устахонани СССРга муддатидан илгари жўнатди. Бу устахона Болгария ва совет мутахассисларининг биргаликда тузган лойиҳаси асосида қурилган бўлиб, у юксак техника кўрсаткичлари билан фарқ қилади.

Бургасс кемасозлари СССР учун беш минг тонна юк кўтариш қувватига эга бўлган «Каспий» типидаги дастлабки танкерни қуришга ҳам киришди. Болгариялик кемасозлар «СССР учун фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқарамиз» ҳаракатининг ташаббускорларидир.

Юксак мукофот

МАНАГУА. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мaориф, фан ва маданият ташкилоти (ЮНЕСКО) Никарагуага Н. К. Крупская номли халқаро мукофотни беришга қарор қилганлиги тўғрисидаги хабарни никарагуаликлар зўр ва муносиб ифтихор туйғуси билан кутиб олдилар. Бу мукофот 1968 йилда таъсис этилган бўлиб, саводсизликни тугатиш учун кураш соҳасидаги энг катта хизматлар учун берилади.

Саводсизликни тугатиш умуммиллий кампаниясини муваффақиятли ўтказганлиги учун Никарагуа шу юксак мукофотга сазовор бўлди.

Маълумки, Никарагуа халқи ўтган йилнинг 19 июлида сандиночи миллий озодлик фронти раҳбарлигида Сомоса истибдоди устидан ғалаба қозониши арафасида 10 ёшдан ошган аҳолининг ярмидан кўпроғи ёзишни ҳам, ўқишни ҳам билмас эди. Талон-торож қилинган, ҳали очлик ва вайроналикдан ўзини ўнглаб олмаган мамлакатда миллий уйғониш ҳукумати ёшларга мурожаат қилиб, жаҳолат ва саводсизликни тугатиш учун кураш бошлашга чақирди.

95 мингдан кўпроқ йигит ва қиз бу даъватга лаббай деб жавоб бериб, саводсизликни тугатиш кампаниясида қатнашувчи кўнгиллилар отрядларига ёзилишди. Кампаниянинг биринчи босқичи —атиги беш ой мобайнида 600 мингга яқин никарагуаликнинг саводи чиқарилди.

Яқинда Улан-Баторда очилган В. И. Ленин музейи (чапдаги сурат) монгол меҳнаткашларида катта қизиқиш уйғотди. Томошабинлар доҳийнинг ҳаёти ва фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи ҳужжатларни диққат билан кўздан кечирмоқдалар.

Ўнгдаги суратда — музей залларидан бири.

Индира Гандининг айтганлари

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди Осиё ва Тинч океан мамлакатлари ҳукуматлари бошлиқларининг Ҳиндистон пойтахтида ўтказилган иккинчи регионал конференцияси тамом бўлишига бағишлаб бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида нутқ сўзлади. Индира Ганди журналистларнинг саволларига жавоб қайтариб, Кампучиядаги воқеаларга конференция қатнашчиларидан баъзиларининг берган баҳосига Ҳиндистон қўшилмайди, деб таъкидлади. «Ҳиндистон,—деди у.—Пол Пот режимини қўллаб-қувватлай олмайди. Бу режим ўз халқига нисбатан кенг кўламда ўтказилган ёвузликлар учун жавобгардир. Хенг Самрин ҳукумати мамлакатдаги аҳволни назорат қилиб турибди. Шу боисдан биз бу ҳукуматни тан оламиз».

Маълумки, бир қанча давлатлар, шу жумладан Австралия, Сингапур ва Малайзия Ҳиндистоннинг Кампучия Халқ Республикасини таниганлиги муносабати билан конференция иш кўрган кунлар Ҳиндистонга тазйиқ ўтказишга уриниб кўрган эдилар.

Бош министр Афғонистон теварагидаги аҳволни сиёсий жиҳатдан ҳал этиш кераклигини айтди. «Ҳиндистон бошқа давлатлар билан маслаҳатлашиш йўли билан бу проблемани сиёсий жиҳатдан ҳал этишга интилади»— деди у.

Ҳиндистон ҳукуматининг бошлиғи конференцияда иқтисодий масалаларнинг муҳокама қилинишига тўхталиб, ғарб давлатлари ривожланаётган мамлакатларга нисбатан ўтказаётган камситиш сиёсатини ва савдо-сотиқ соҳасидаги чеклашларни кескин танқид қилди.

Газетхон илтимоси

САРИҚ ХАСТАЛИГИГА ПАРҲЕЗ ДАВО

Ҳурматли редакция! Болалар ёки катта ёшдагилар нима сабабдан сариқ хасталигига кўп чалинишади? Бу касалликнинг олдини олиш учун ёки касаллик тузалгандан кейин нималарга эътибор бериш керак? Шулар ҳақида мутахассис врач маслаҳатини берсангиз.

Ш. ТОЛИБОВ, М. МАМАДАЗИМОВ, Л. АКРОМОВА, Б. ИМОМХЎЖАЕВ ва бошқалар.

Сариқ касаллиги юқумли бўлиб, уни вирусли гепатит ёки Боткин касаллиги дейишади. Бу хасталик қадим замонлардан маълум.

Вирус гепатитни қўзғатувчилар ғоят майда мавжудот бўлиб, соғлом киши организмига зарарланган сув ва озиқ-овқатлар воситасида оғиз орқали ўтади. Ичаклардан сўрилган вируслар қонга тушиб, асосан жигар тўқимасини жароҳатлайди. Касаллик вируслари жигар ҳужайраларининг кушандаси бўлиб, уларни емиради ва жигар фаолиятини издан чиқаради. Натижада жигар шишади ва ишлаб чиқарилган ўт димланиб, қонга сўрилади. Бунинг оқибатида кўз оқи ҳамда тери сарғаяди. Шу боисдан ҳам халқимизда бу хасталик сариқ касаллиги номи билан юритилади.

Киши организмида жигарнинг мавқеи ғоят катта ва муҳим. Айниқса, у модда алмашинуви жараёнида, заҳарли моддаларни зарарсизлантиришда фаол иштирок этади. Шунинг учун жигарни организмнинг кимёвий лабораторияси деб аташ мумкин. Организм учун бу қадар зарур бўлган аъзонинг сариқ касаллиги билан жароҳатланиши анча узоқ давом этадиган ўзгаришлар билан намоён бўлади. Бу эса касалликнинг жиддий хасталиклардан бири эканлигидан далолат беради.

Шуни унутмаслик керакки, бемор шифохонадан тузалиб чиқаётган вақтда сариқлик бутунлай тугаб, ўзини яхши ҳис қилса ҳам жигардаги баъзи ўзгаришлар ҳали тугалланмаган, организмдаги мураккаб модда алмашинуви ва баъзи биохимиявий жараёнлар ўз аслига қайтмаган бўлади. Шунинг учун ҳам сариқ касаллигидан тузалган беморлар анча вақтгача парҳез сақлаб, махсус режимга риоя қилишлари керак.

Парҳез ва режим тайин қилинишидан асосий мақсад, касаллик натижасида анча сусайиб қолган жигар фаолиятини тиклаш ва ўт ишлаб чиқарилишини яхшилашдан иборат. Акс ҳолда бемор тезда узилиб қолади ва касаллик қайталанади ёки сурункали формага ўтиб кетади. Кишини умрбод хаста қилиб қўядиган жигар циррози (жигарни чандир қоплаши) ҳам кўпинча режимга риоя қилинмаган кишиларда кузатилади.

Касалхонадан тузалиб чиққандан кейин нималарга эътибор бериш керак? Беморга шифохонадан чиққандан кейин ўн кун уй шароитида бўлишига рухсат берилади. Бу вақтда енгил гимнастика машғулотлари билан шуғулланишга, тоза ҳавода озроқ юришга рухсат берилади. Вақти-вақти билан ётиб дам олиш айни муддао бўлади, лекин жисмоний меҳнат билан шуғулланмаслик керак. Бемор ўзини совуқ қотиш, офтоб уриши, қаттиқ ҳаяжонланиш каби ножўя таъсирлардан эҳтиёт қилиши керак. Туристик саёҳатларга чиқиш ман этилади.

Кўрсатиб ўтилган ўн кунлик муддат тугагач, меҳнат отпускасини олиш фойдадан ҳоли эмас. Узоқ вақт олиб борган кузатувларимиз шуни кўрсатдики, касалликдан тузалгандан сўнг узоқ жойлардаги курортларга эрта борган кишиларда кўпинча (иқлим шароити ўзгариши натижасида) касаллик қайталанар экан. Шунинг учун олти ойгача узоқ жанубий курортларга бориш тавсия қилинмайди. Яқин-атрофдаги маҳаллий дам олиш уйлари ва санаторийларда дам олиш кўпроқ фойдалидир.

Бемор тузалгандан сўнг ўзида ҳеч қандай нохушлик сезмаса ҳам, олти ойгача спорт билан шуғулланиши, оғир жисмоний иш қилиши мумкин эмас. Ўз касбига кўра, оғир жисмоний иш билан машғул бўладиган кишилар врач тавсияси билан вақтинча енгилроқ ишга ўтказиладилар.

Сариқ касаллигидан бутунлай мусаффо бўлиб кетишда парҳезнинг аҳамияти катта. Касалхонадан чиққандан кейин ҳам ярим йилгача, айрим ҳолларда бир йилгача маълум парҳезга риоя қилинади. Бемор истеъмол қиладиган таом, биринчидан жигарни муҳофаза қилиши керак бўлса, иккинчидан организмни тўйимли, етарли калорияга эга бўлган озуқа билан таъминлаши керак, учинчидан сифатли, витаминларга бой ва жигарга салбий таъсир кўрсатадиган моддалардан ҳоли бўлиши лозим. Овқатни суткасига тўрт ва беш маҳал, маълум соатда ва меъёрда истеъмол қилиш мақсадга мувофиқдир.

Парҳезда асосан сут ва сутдан тайёрланган маҳсулотларни тавсия қиламиз: янги тайёрланган қатиқ, сузма, кефир, творог, ширчой, ширқовоқ, ширгуруч. Ёғсиз мол ва қўй гўштини қайнатиб пишириш ёки қийма қилиб буғлаб пиширилган котлет, тифтелларни истеъмол қилиш керак. Шунингдек серсабзи ва лавлаги солинган шо-ла, серқатиқ мастава, карам, сабзи ва турли кўкатлар қўшиб тайёрланган шўрва, атала, ҳолвайтар, сумалак, қовоқли, картошкали, кўкатли манти, сомса, карамли, токли дўлмалар ҳам фойдали. Таомларга эритилган сариёғ, маргарин мойлари, кунгабоқар, зиғир, писта мойи ёки мағизлардан тайёрланган мойлар ишлатилиши мақсадга мувофиқдир.

Ширинликлардан қанд, шакар, карамель конфетлар, парварда, новвот, олчали, беҳили, қулупнай ва малинали мураббolar тановул қилиб туриш мумкин. Кунига бир ош қошиғида асал еб туриш ҳам фойдалидир, чунки унинг таркибида жигарга шифобахш таъсир этувчи моддалар кўп. Ҳўл мевалардан узум (айниқса, ҳусайни ва кишмиш навлари), олма, анор, нок, беҳи, анжир, шафтоли, ўрик, олхўри, мандарин, апельсин, лимонлар ва уларнинг шарбатлари ҳам шифобахшдир. Тарвуз, қовоқ, помидор, бодринг, кўкатлар ҳам тавсия этилади.

Қуйидаги таомлар ва ичимликларни истеъмол қилиш қатъий ман қилинади: спиртли ичимликларнинг ҳамма турлари. Тузланган, дудланган ва сиркаланган маҳсулотлар, қовурилган таомлар, қўй, мол ёғлари, от гўшти, ўрдак ва ғоз гўштлари тўғри келмайди. Палов, кабоб, сомса, норин, қази, қарта, колбаса, тузланган балиқларни ҳам истеъмол қилмаслик керак. Ширинликлардан торт, пироженое, шоколад, шоколадли конфетлар, какао, шунингдек, аччиқ дамланган чой ҳам тавсия қилинмайди. Аччиқ гаримдори, мурч, сиркаларни овқатга қўшиш мутлақо тўғри келмайди.

Бемор шифохонадан чиққач бир, уч, олти ойдан кейин, лозим бўлган тақдирда эса бир йилдан сўнг ҳам врач кўригидан ўтиб туриши керак. Текширишга белгиланган вақтда, албатта, нонушта қилмай бориш зарур.

Биз юқорида кўрсатиб ўтган режим ва парҳезнинг қайси турлари беморга монанд бўлишини врач аниқ белгилаб бериши, организмда ўзгаришлар рўй берган тақдирда эса, уларнинг ўз вақтида аниқлаши мумкин. Шунинг учун сариқ касаллигидан тузалган барча беморлар врач тайин қилган муддатларда кўрикдан ўтиб туришлари зарур.

М. ТУРОБОВ,

Ўзбекистон эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий-текшириш институти вирусли гепатит лабораториясининг мудири, медицина фанлари кандидати.

физкультура ва СПОРТ

Қуйи физкультура коллективларида

МАҲОРАТ САРИ

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тўқимачилик комбинатида анъанавий ётоқхоналар ёзги спартакиадасининг беллашувлари ярим йилдан кўпроқ давом этди. Корхонадаги бу энг оммавий баҳсларда олти мингдан зиёд тўқимачи қатнашди.

«Текстильшик» спорт клуби амалга ошираётган тадбирларга назар ташлагудек бўлсак, жуда кўп иш қилинаётганлигининг гувоҳи бўламиз. Бу тадбирларнинг қаторига мавсумнинг очилишига, физкультурачилар кунига бағишлаб ўтказилаётган байрамларни, турли матч-учрашувларни, фабрика биринчилиги ва бошқаларни киритиш мумкин. Ётоқхоналарнинг спартакиадасига алоҳида эътибор берилган. Бу беллашувлар энг оммавий бўлиш билан бир қаторда ҳамиша қизғин кураш остида ўтади. Баҳсларда фақат физкультурачиларгина эмас, балки спорт мухлислари ҳам иштирок этишади. Бу хусусда спартакиадани ўтказиш бўйича масъул тренер О. Будников шундай ҳикоя қилади:

—Бундай бўлишнинг бир неча сабаби бор. Биринчидан, ҳар бир ётоқхона олдида спорт базаси мавжуд. Бунга бир мисол келтирайлик. Бешинчи, ўн бешинчи ва ўн олтинчи ётоқхоналар «Текстильчик» стадиони спорт базасининг шундай ёнида жойлашган. Йигит ва қизлар истаган пайтларида футбол майдонида, енгил атлетика йўлкалари ва секторларида, сузиш ҳавзасида, баскетбол ва волейбол майдонларида, бошқа залларда шуғулланишлари мумкин. Қисқа қилиб айтганда, Ўзбекистон пойтахтидаги энг яхши спорт иншоотлари комплексидан бири уларнинг ихтиёрига топшириб қўйилган. Стадионнинг атрофида жойлашган ётоқхоналарнинг олдида спорт майдончалари мавжуд. Бу ерда истиқомат қилаётган тўқимачилар учун барча шароит муҳайё этилган.

Иккинчидан, ҳар бир ётоқхонада ётоқхона жамоатчи Совети ишлаб турибди. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, улар фабрикалардаги спорт ташкилотчиларига нисбатан анча актив фаолият кўрсатишяпти. Жамоатчи Советнинг аъзолари ётоқхоналарнинг олдидаги спорт базаларини яхши сақлашни, машғулотларнинг ўтказилишини, спорт жиҳозларининг ҳамиша соз бўлишини назорат қилиб турадилар.

Спартакиаданинг муваффақиятли ўтишига қатъий белгиланган мусобақалар календари, аниқ ташкилотчилик ҳам катта ёрдам бермоқда. Уларнинг ҳаммаси комбинат ётоқхоналар спартакиадасининг ҳақиқий маънода спорт байрамига айланишига ёрдам беряпти. Беллашувлар фақат ғолиблар аниқланиб қолмасдан, жуда кўп йигит ва қизларга физкультура ва спорт билан дўстлашиш имконини бермоқда. Фақат ўтган йилда бўлган спартакиада беллашувлари давомида 460 разрядли спортчи тайёрланди, 927 тўқимачи эса ГТО комплекси нормативини бажарди.

Оммавийликдан аста-секин маҳорат сари қадам босилади, деб бекорга айтилмаган. Спартакиада беллашувлари давомида талантли ёшлар аниқланади. Жумладан, Рая Макаровани бунга мисол келтириш мумкин. Иккинчи тўқув фабрикасида меҳнат қилаётган бу қиз ўзи истиқомат қилаётган 6-ётоқхона шарафини муносиб ҳимоя қилди. Чим-хоккей турнирида иштирок этаётганда унга мутахассислар эътибор бера бошлашди. Ҳозир у Тошкентнинг «Университет» командаси составида ўйнамоқда. Маълумки, бу команда олий лигада қатнашяпти.

Тўқимачилар ҳозир яна бир катта спорт байрами —ётоқхоналар спартакиадасини якунлаш тантанасига тайёрланишмоқда. Анъанага кўра бу тантана тўқимачилар Маданият саройида бўлади.

«Главташкентстрой» бирлашган физкультура коллективининг болалар ва ўсмирлар спорт мактаби талабалари янги хоккей мавсумига тайёргарликни қизғин бошлаб юбордилар. Бу ердаги 12 группада 180 бола шуғулланмоқда. Мактаб ёш хоккейчиларни тайёрлайди. Вақти келиб улар Бутуниттифоқ мусобақаларида республикамиз шарафини ҳимоя қиладиган етук спортчилар бўлиб етишишса ажаб эмас. Мактабни битириб чиққан кўпгина спортчилар ҳозир биринчи лига мастерлар командаларида ўйнашяпти.

СУРАТДА: навбатдаги машғулот бошланмоқда.

ЎзТАГ фотохроникаси.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА

ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР!

«СЕРВИС» АГЕНТЛИГИ

ПУТЕВКАЛАРГА БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

«ҚОРА ДЕНГИЗ БЎЙЛАБ «ОДЕССА—ЯЛТА—СЕВАСТОПОЛЬ—СОЧИ— НОВОРОССИЙСК—СУХУМИ —БОТУМИ—ОДЕССА» МАРШРУТИ БЎЙИЧА.

«АДМИРАЛ НАХИМОВ» **теплоходида —12 ва 28 октябрдан 14 кунга. Путёвка баҳоси —240 сўм;**

«РОССИЯ» **теплоходида—14 сентябрдан 18 кунга. Баҳоси—269—333 сўм;**

«ШАЛЯПИН» **теплоходида — 15 сентябрдан 18 кунга. Баҳоси—520 сўм;**

ДНЕПР БЎЙЛАБ «КИЕВ—ОЧАКОВ—КИЕВ» МАРШРУТИ БЎЙИЧА

«РАДЯНЬСКИЙ СОЮЗ» **теплоходида—22 сентябрь, 6 ва 20 октябрдан 14 кунга. Баҳоси—163, 142, 122 сўм;**

«КИЕВ—НИКОЛАЕВ— КИЕВ» МАРШРУТИ БЎЙИЧА;

«XXV СЪЕЗД КПСС» **теплоходида— 27 сентябрдан 14 кунга. Баҳоси —310, 265 сўм.**

ВОЛГА БЎЙЛАБ «МОСКВА—АСТРАХАНЬ— МОСКВА» МАРШРУТИ БЎЙИЧА

«И. СУСАНИН» **теплоходида —5 октябрдан 20 кунга. Баҳоси —110, 205 сўм.**

«ЖЕЛЕЗНОВОДСК— «БЕШТАУ»—ТУРИСТИК БАЗАСИ»— **4, 18 октябрь, 13, 15 декабрдан 18 кунга. Баҳоси—90 сўм.**

«ВИННИЦА —«ЛАСТОЧКА» ТУРИСТИК БАЗАСИ»— **23 сентябрдан 15 кунга. Баҳоси —91 сўм.**

«АЛЕКСИН БОР» ТУРИСТИК БАЗАСИ (Серпухово шаҳри)**га —10, 20, 30 октябрь, 9, 19, 29 ноябрь, 9, 19 декабрдан 10 кунга. Баҳоси —45 сўм.**

СОЧИГА (меҳмонхонада турилади)—**29 декабрдан 20 кунга. Баҳоси—189 сўм.**

«ЛЕНИНГРАД—РЕПИНОГА» — **1 декабрдан 10 кунга. Баҳоси 83 сўм.**

«ЛОСЕВО-ЛЕНИНГРАД»ГА—**24 сентябрь, 5, 27 октябрдан 20 кунга. Баҳоси —119 сўм.**

ПОДДУБСКИЙДАГИ «ЛЕНИНГРАД» ТУРИСТИК БАЗАСИГА— **23 сентябрь, 4, 15, 26 октябрь, 17 ноябрдан 20 кунга. Баҳоси—115 сўм.**

УКРАИНА ВА МОЛДАВИЯГА —**30 сентябрь, 22, 25, 29 октябрдан 20 кунга. Баҳоси —99 сўм.**

«ЮЖНИЙ БУГ—ДНЕСТР—ҚОРА ДЕНГИЗИГА»—**7, 8, 21 октябрдан 20 кунга. Баҳоси— 135 сўм.**

КАБАРДИН—БОЛҚОР БЎЙЛАБ—**22 сентябрдан 20 кунга. Баҳоси—111 сўм.**

«ОЧАКОВ» ТУРИСТИК БАЗАСИГА (Қора денгизда—**13, 15 сентябрдан 20 кунга. Баҳоси —98 сўм.**

Путевкаларни нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан сотиб олиш мумкин.

ПУТЕВКА БАҲОСИГА: **яшаш, овқатланиш, экскурсия хизмати ҳақлари киради. Маршрут бошланадиган жойга бориш путевка баҳосига кирмайди.**

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Марказ — 13 квартали, 35-уй. Ўзбекистон ССР 50 йиллиги проспекти (10, 23, 27-трамвайлар, 10-троллейбус, 14, 48-автобусларнинг «Ленинград» меҳмонхонаси» бекати). Телефон 41-80-16.

АЁЛЛАР, СИЗЛАР УЧУН!

ЧИРОЙЛИ РЎМОЛ — ҲАМ БОШ КИЙИМ, ҲАМ ҲОЗИРГИ ЗАМОН КИЙИМИГА ЯРАШИҚЛИ МОДА БЎЛИБ, У ЙИЛНИНГ ҲАММА ФАСЛИ УЧУН ЗАРУРДИР.

ЯХШИ ТАНЛАНГАН РЎМОЛ КЕЛИШТИРИБ ЎРАЛГАН ДУРРАЧА СИЗНИ ЯШАРТИРИБ КЎРСАТАДИ.

Универмаглар ва саноат моллари билан савдо қилувчи магазинларнинг галантерея бўлимларида газдан, жун ва крепдешиндан тайёрланган сидирға ва гул босилган хилма-хил рўмоллар борки, улар ҳар бир кишининг дидига ва ёшига мос келади.

УЗОПТГАЛАНТЕРЕЯ

САВДО ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«УЗОПТГАЛАНТЕРЕЯ» РЕСПУБЛИКА УЛГУРЖИ БАЗАСИ ТАВСИЯ ҚИЛАДИ:

жун рўмоллар — қора, зангори, тўқ қизил ва оқ матога гул босилган;

газ рўмоллар — сидирға ва гулдор;

крепдешин рўмоллар — қора ва яшил матога миллий гуллар босилган.

«УЧҚУН» ТЎҚИМАЧИЛИК-ГАЛАНТЕРЕЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИДА ТАЙЁРЛАНГАН.

«УЗОПТГАЛАНТЕРЕЯ» республика улгуржи базаси.

«УЧҚУН» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмаси.

«УЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО МИНИСТРЛИГИНИНГ ТОШКЕНТ ҲУНАР-САВДО БИЛИМ ЮРТИ

1980—1981 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти юқори малакали сотувчи ва сотувчи-контролер-кассирларни икки йўналишда тайёрлайди: баққоллик-кондитерлик, гастрономия, гўшт-балиқ ва сут маҳсулотлари бўйича, шунингдек, газлама, пойафзал, трикотаж, атторлик, парфюмерия, маданий-маиший ва хўжалик молларининг сотувчи ва сотувчи-контролёр-кассирларни тайёрлайди.

Машғулотлар—группалар тўлишига қараб бошланади.

ЎҚИШ МУДДАТИ —1 ЙИЛ.

Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

БИЛИМ ЮРТИГА ЎЗБЕКИСТОН ССР ШАҲАРЛАРИДА ЯШАЙДИГАН 15-23 ЁШЛИ (ҳамда Совет Армияси сафида ҳарбий хизматини ўтаб қайтган 23 ёшгача), 8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАНЛАР КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

БИЛИМ ЮРТИНИ ТУГАТГАНЛАР «КИЧИК СОТУВЧИ», «СОТУВЧИ», «СОТУВЧИ-КОНТРОЛЕР-КАССИР» БЎЛАДИЛАР.

Ўқувчиларга 32 ва 41 сўмдан стипендия берилади.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги илғор магазинларда: ГУМ, «Гастроном» республика конторасига қарашли йирик магазинларда ва «Универсам»ларда ўтказилади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3x4 см катталикдаги 6 дона фотосурат, характеристика, ота-онасининг иш жойидан справка, халқ депутатлари Совети шаҳар ижроия комитети Савдо бошқармасидан ёки халқ депутатлари Совети шаҳар ижроия комитети савдо бўлимидан йўлланма.

Билим юрти адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, А. Икромов райони, Бобир кўчаси, 3-уй. Телефон 78-44-30 (4, 9, 19-трамвайларнинг «Чўпонота», 13, 70-автобусларнинг «Тез медицина ёрдами клиник касалхонаси»» бекатлари).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 12/IX да **Рўйхатларда йўқ**, 13/IX да **Ганг дарёсининг қизи**, 14/IX да **Ғарiблар**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/IX да **Паранжи сирлари**, 13/IX да **Олифта**, 14/IX да **Ур, тўқмоқ** (16.00), **Тошкентнинг нозанин маликаси** (19.30).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/IX да **Тўй муборак, қари қиз**, 13/IX да **Биринчи бўса**, 14/IX да **Тинмасин, соз.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **«Интерцирк— 80»** гастроллари (19.30).

КИНО

12 СЕНТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ИЛМИЙ-ТЕХНИКА РЕВОЛЮЦИЯСИ ДАВРИДА ЕНГИНЛАР»— **Москва.**

«ОЛИМПИАДА—80» МАРКАЛАРИ»—**Дружба.**

«МОЛДАВИЯ МАНЗАРАЛАРИ» — **Фестиваль.**

«ТИНЧЛИК ВА ҚУРОЛСИЗЛАНИШ ЙЎЛИДАН»— **Лисунов номли.**

«АДАМ УЧУН ОЛМАЛАР» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«АЛИБОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИ САРГУЗАШТЛАРИ»— **Санъат саройи** (кичик зал, 17.00, 19.40, жавоб берувчи автомат телефон 44-39-51), **К. Ёрматов номли** (тоқ ва жуфт соатларда, телефон 24-22-66).

«СЕРЖАНТ ЦИБУЛЯНИНГ ДАЛА САФАРИ»— **Чайка** (жуфт соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 77-06-20), **Қозоғистон** (тоқ ва жуфт соатларда, телефон 35-24-92).

«ИЛК БОР ТУРМУШГА ЧИҚАЯПМАН» — **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 33-44-52), **Қозоғистон** (жуфт соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 35-24-92), **Дружба** (жуфт соатларда), **Восток** (тоқ соатларда), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69).

«БЎЛИНГАН СЕРЕНАДА» — **Дружба** (тоқ соатларда).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРИГА ИШОНМАЙДИ»— **Искра** (19.45, телефон 39-11-76).

«ЭҲТИЁТ БЎЛ, ИЛОН!»—**Восток** (18.30, 21.00), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (20.45, телефон 78-47-25).

13 СЕНТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ИЛМИЙ-ТЕХНИКА РЕВОЛЮЦИЯСИ ДАВРИДА ЕНГИНЛАР»— **Москва.**

«ОЛИМПИАДА— 80» МАРКАЛАРИ»—**Дружба.**

«МОЛДАВИЯ МАНЗАРАЛАРИ»— **Фестиваль.**

«ТИНЧЛИК ВА ҚУРОЛСИЗЛАНИШ ЙЎЛИДАН»— **Лисунов номли.**

«АДАМ УЧУН ОЛМАЛАР» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«АЛИБОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИ САРГУЗАШТЛАРИ»— **Санъат саройи**, (кичик зал, 17.00, 19.40, жавоб берувчи автомат телефон 44-39-51), **К. Ёрматов номли** (тоқ ва жуфт соатларда, телефон 24-22-66).

«СЕРЖАНТ ЦИБУЛЯНИНГ ДАЛА САФАРИ»—**Чайка** (жуфт соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 77-06-20), **Қозоғистон** (тоқ ва жуфт соатларда, телефон 35-24-92).

«ИЛК БОР ТУРМУШГА ЧИҚАЯПМАН»— **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 33-44-52), **Қозоғистон** (жуфт соатларда, жавоб берувчи автомат телефон 35-14-92), **Дружба** (жуфт соатларда), **Восток** (тоқ соатларда), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69).

«БЎЛИНГАН СЕРЕНАДА» — **Дружба** (тоқ соатларда).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРИГА ИШОНМАЙДИ»— **Искра** (19.45, телефон 39-11-76).

«ЭҲТИЁТ БЎЛ, ИЛОН!»— **Восток** (18.30, 21.00), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (18, 20.45, телефон 78-47-25).

Тошкент шаҳридаги 35-кечки ишчи ёшлар мактаби томонидан **Ҳусниддин Мирзаев** номига берилган 611917 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ҳамза районидаги юридик консультациянинг йўқолган

ДУМАЛОҚ ПЕЧАТИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Чилонзор улгуржи-савдо конторасии 8«а»-магазинининг йўқолган

ШТАМПИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент области касаба союзлари капитал қурилиш бўлимининг йўқолган

ДУМАЛОҚ ПЕЧАТИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

12 СЕНТЯБРЬ— ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.15 «Орлёнок» телестудияси ёш мухбирларининг Совет Иттифоқи Қаҳрамони, авиация генерал-майори А. И. Володин билан учрашуви. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Бизнинг болаларимиз». Кинолавҳа. 19.35 «Ю. Саульский тароналари». Фильм-концерт премьераси. 20.20 «Бу озод дунё». Ҳужжатли фильм. 21.30 «Время». 22.05 «Севимли роллар». СССР халқ артисти А. Зуева А. Н. Островский пьесаларида. 23.25 «Дунё воқеалари». 23.40 «Оқшом тароналари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Кубань» (Краснодар)— «Спартак» (Москва). Краснодардан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45) — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 23.55 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Ғаройиб манеж». Болалар учун мультфильм. 18.30 «Инсон болаликдан бошланади». 19.00 «Барҳаёт ибн Сино». Ўзбекистон китоб нашриётлари олимнинг юбилейига. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Қизлар гулдастаси». М. Хасанова, Ф. Исломова ва Р. Рўзиқулова иштирокида концерт. 20.30 «Ахборот». 20.50 СССР халқ артисти Саодат Қобулова куйлайди. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Дунё воқеалари». 22.30 Ў. Усмонов. «Гирдоб». Кўп серияли телевизион видеофильм. 3-қисм. 23.40 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Болалар учун фильм. «Йўл». 20.40 Ўқитувчилар учун консультация. «Бошланғич синфларда методик ишлар». 21.10 «Қонун қўриқчилари». 21.40 «Сўнгги қор». Телевизион ҳужжатли фильм (рус.). 22.30 «Кочубей». Бадиий фильм.

13 СЕНТЯБРЬ — ШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.00 «Ота-оналар, Сизлар учун». 10.30 Халқ чолғулари ижрочиларининг концерти. 11.00 «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 11.30 Хоккей бўйича Халқаро ўртоқлик учрашуви. ЧССР—СССР терма командалари. Прагадан олиб кўрсатилади. 13.15 «Рассомлар ҳақида ҳикоялар». СССР бадиий академиясининг мухбир-аъзоси О. Филатчев. 13.45 «Ғолиблар». Фронтдош дўстлар клуби. 3-гвардиячи танкчилар армияси ветеранларининг учрашуви. 15.00 «Спортлото»нинг 37-тиражи. 15.15 «Адресимиз— Совет Иттифоқи». Запорожьедан олиб кўрсатилади. 15.45 «Дунё воқеалари». 16.00 Марказий телевидение экранида биринчи марта. «Утка қишлоғи». Бадиий фильм. 17.25 Сиёсий шарҳловчи Ю. А. Летунов суҳбати.

17.55 «Совет ижрочилик санъати усталари». СССР халқ артисти Л. Коган чалади. 18.35 «Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуковнинг халқаро мавзулардаги суҳбати. 19.20 «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 20.25 «Бир стакан сув». Телевизион бадиий фильм. О. Э. Скрибнинг шу номли пьесаси мотивлари асосида. 1-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Бир стакан сув». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 23.10 Г. Гаранян раҳбарлигидаги «Мелодия» ансамбли чалади. 24.00 Янгиликлар.

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

21.45 Петрозаводск шаҳар бадиий коллективларининг концерти. 22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Киев)— «Арарат» (Ереван). Киевдан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45). — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

9.55 Кўрсатувлар программаси. 10.00 Янгиликлар. 10.10 Телевизион миниатюралар театри. 10.50 «Ўзбекистон спорти». 11.25 Кинoредакция «почта»си. 12.10 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси солистларининг концерти. 13.10 «Чет эллик меҳмонлар Ўзбекистон ҳақида». 13.30 «Фазо бизники, фазо қадрдон уйимиз». СССР Ҳаво флоти кунига бағишланган кўрсатув (такрор).

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Эзгу орзу». Қўғирчоқ фильм. 18.15 Болалар учун. «Санъат ғунчалари». 18.45 «Ахборот» (рус.). 19.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Қайрат» (Олмаота) — «Пахтакор» (Тошкент). Олмаотадан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида— «Ахборот». 20.45 «Матлуба Дадабоева куйлайди». 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.20 Ў. Усмонов. «Гирдоб». Кўп серияли телевизион видеофильм. 4-қисм. Видеофильм охирида фильмнинг яратувчилари билан учрашув.

Тожикистон телевидениесининг программаси

17.25 Кўрсатувлар программаси. 17.30 «Ситорача». Октябрятлар учун программа. 18.05 Мультфильм. 18.15 Янгиликлар. 18.35 Москва. «Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуковнинг халқаро мавзулардаги суҳбати. 19.20 «Доктор Ҳакимова». Ҳужжатли фильм премьераси («Тожикфильм»). 19.30 Рудакий номли Республика Давлат мукофотига тавсия этилганлар. Мўмин Қаноат. 20.05 Ҳужжатли фильм. 20.20 «Ахбор». 20.45 «Гулдаста». Ёшлар учун программа.

4 ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

12 СЕНТЯБРЬ, 1980 й. Р—16580

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат—33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-83: совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19: фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10: адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-58-85: хатлар—33-29-70: эълонлар бўлими —33-81-42: нашриёт диспетчери 32-78-94: нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—2152 7